

Love,

emanerede ved en og firtiende ordentlige Storting.

(1892).

(Gratisstillæg til Abonnenterne paa Stortingstidenden).

Kristiania.

Det Steenske Bogtrykkeri

1892.

Register.

	Side.
1. Lov om Norges Bank	3
2. " om Brændevins Tilvirkning	7
3. " om Maaaling af Trælast, som udfstibes	7
4. " om Militærlovgivningens Anvendelse paa Marinens Sanitetspersonale	8
5. " om Forandring i Lov af 29de Juni 1888 om Skibsmandstavers Mønstring m. v.	8
6. " om Forkyndelser og Barster i civile Sager m. m.	8
7. " om Forandring i Lov af 8de Juni 1881 om abnorme Børns Undervisning	14
8. " om Forandring i Lov om Sparebanker af 6te Juli 1887	14
9. " om Tillæg til Lov om Forbrydelser af 20de August 1842	14
10. " om Udvidelse af Lov angaaende Stemmegivning ved offentlige Valg af 14de Mai 1872	15
11. " om Skade paa Bofæ ved Hund og om Optagelse af Hund m. v.	15
12. " om Tilshjælp med Arbejde i Fabrikker m. v.	15
13. " indeholdende Forandring i Lov om Arv af 31te Juli 1854	20
14. " om kommunale Slagtehusse, Kjødkontrol m. v.	20
15. " om Udvidelse af Grændserne for Kjøbstaden Trondhjem	21
16. " indeholdende Forbud mod Udførsel af Trævirke m. v. fra Nordlands, Tromsø og Finmarkens Amter	22
17. " om Skat paa Indtægt og Formue til Stat og Kommune	23
18. " indeholdende Forandring i Lov om Folkefolen paa Landet af 26de Juni 1889	27
19. " indeholdende Forandring i Lov om Folkefolen i Kjøbstæderne af 26de Juni 1889	27
20. " om Udstrækningen af Børns Ophold i Opdragelsesanstalter	28
21. " om Underholdningsbidrag til Børn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægteskab med hinanden m. v.	28
22. " om Underholdningsbidrag til Hustru og Ægtebørn m. v.	31
23. " indeholdende Forandring i Lov af 14de Juni 1880 om Embedsmænds Troesbekendelse	32
24. " om Ophævelse af Afgang til at betinge Fortjænsret i visse Tilfælde m. v.	32
25. " indeholdende Forandringer i Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888	32
26. " indeholdende Tillæg til Lovgivningen om den almindelige Brandforsikrings-Indretning	33
27. " om Forandring i Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 samt i Tillægslov til denne af 12te Oktober 1857 og om Ophævelse af Lov om Landeveisløkomotiver af 6te Juni 1863	33
28. " indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Kongeriget Norges Hypothekbank af 28de Juni 1857	34
29. " om Udskrivning til Sjøvæbningen	34
30. " indeholdende Forandring i Lov om Fredning af Vag og Søorret m. v. af 20de Juni 1891	35
31. " angaaende Indskrænkning i Anvendelsen af den militære Straffelov	35
32. Grundlovsbestemmelse, angaaende Forandring i Grundlovens § 92	36

Lov.

(1892).

Lov om Norges Bank, dat. 23de April 1892.

Kapitel I.

Bankens Fond og Aktier.

§ 1. Norges Bank, oprettet ved Foundation af 14de Juni 1816, er grundet paa Aktier og har Ret til at drive Virksomhed som Laane-, Giro-, Deposito- og Seddelbank.

§ 2. Banken har et indbetalt Grundfond paa tolv og en halv Million Kroner samt et Reserverefond (jfr. § 40, Littr. b).

§ 3. Aktiebrev for Indstud til Grundfondet skal lyde paa Navn og — med den i § 47 gjorte Undtagelse — ikke paa mindre Beløb end Kr. 100,00.

Overdragelse af Aktiebrev skal indføres i Bankens Bøger. Indførelsen kan foregaa foruden ved Hovedsædet ogsaa ved Afdelingerne.

§ 4. Bankens Giere er de, paa hvis Navn Aktierne i Bankens Bøger er indførte.

Aktieeier hæfter kun med sin Aktie for Bankens Forpligtelser.

§ 5. Bankens Grundfond kan hverken med eller mod Aktieeiernes Vilje benyttes uden i Bankens egen Interesse og til at indfri dens Sedler og øvrige Forpligtelser.

Banken kan ikke betynges med nogen Afgift.

Kapitel II.

Bankens Seddeludstedelsesret.

§ 6. Norges Bank skal være eneberettiget til at udstede Banksedler, lydende paa Ihændehaveren og indeholdende Bankens Forpligtelse til ved Paakrav at indfri dem efter deres fulde paalydende Beløb med Guld i Kronemynt. Seddel, lydende paa Ihændehaveren, udstedt af nogen anden end Norges Bank, bliver at konfiskere, hvorhos Udstederen skal erstatte Ihændehaveren Seddelens paalydende Beløb og erlægge et lige Beløb

som Bod til Statskassen. Sager, som i Anledning heraf anlægges, behandles som for offentlige Politisager bestemt.

§ 7. Saalænge Banken ved Paakrav indfrir sine Sedler efter deres fulde Paalydende med Mynt, skal de ved alle Betalinger, der ikke er bestemte i rede Guld, gjælde som Penge og være tvungent Betalingsmiddel i Riget.

Skulde Banken nogenfinde standse med Indfrielsen af sine Sedler efter deres fulde Paalydende, ophører disse at være tvungent Betalingsmiddel undtagen ligeoverfor Banken selv, der skal staa i samme Forhold som enhver anden Skyldner.

§ 8. De Sedler, som Banken udfærdiger, skal lyde paa Kr. 1 000,00, Kr. 500,00, Kr. 100,00, Kr. 50,00, Kr. 10,00 og Kr. 5,00.

§ 9. Banken kan udgive Sedler for et Beløb, der svarer til dens Beholdning af Guld, og desuden for et Beløb af indtil 24 Millioner Kroner.

§ 10. Banken er bemyndiget til at have indtil en Trediedel af sin Guldbeholdning staaende i Udlandet. Foruden denne Trediedel bemyndiges Banken til at have beroende indtil 3 Millioner Kroner i Statsbanker i de Lande, med hvilken Norge har Konvention om fælles Myntsystem.

Hvad der saaledes er staaende i Udlandet, ansees med Hensyn til Bestemmelserne i foranstaaende Paragraf, som om det var opbevaret i Banken.

§ 11. Skulde det ved de Opgjør, som Banken vil have at afgive (§ 37), vise sig, at der er i Omløb et større Beløb i Sedler end efter § 9 tilladt, skal Banken strax indsende Forklaring til vedkommende Regjeringsdepartement om Aarsagen til Overstridelsen og senest inden Udgangen af den paafølgende Maaned for samme godtgjøre, at Lovens Bestemmelser om Bankens Seddeludstedelsesret er steet Fyldest.

Derhos skal Banken af det Beløb, hvormed Seddeludstedelsesretten er overfærdet, erlægge til Statskassen en Afgift af 6 pCt. aarlig. Afgiften beregnes af de Beløb, som Overfærdelsen udgjør ved ethvert af de ovennævnte Dpgjør, og for den Tid, som er forløben siden næstforegaaende Dpgjør.

§ 12. Naar Bankens Sedler af en vis Sort skal sættes ud af Omløb, udsteder den herom Bekjendtgjørelse, der thinglæses ved Rigets samtlige almindelige Underretter og indrykkes i Kundgjørelsestidenden.

De indkaldte Sedler ophører at være tvungent Betalingsmiddel i det tidligste 1 Aar, efterat Bekjendtgjørelsen sidste Gang er thinglæst, hvorimod Banken fremdeles er forpligtet til at indløse dem. Dog kan der gives Banken Bevilling til med præklusiv Virkning at indkalde Seddel-sorter, som har været Gjenstand for Forfalskning.

Naar 2 Aar er forløbne, efterat Sedlerne har ophørt at være tvungent Betalingsmiddel, bliver de uindløste Sedler ikke længere at medregne ligeoverfor Bestemmelserne om Bankens Seddeludstedelsesret.

Kapitel III.

Bankens Virksomhed.

§ 13. Norges Bank har sit Hovedsæde i Trondhjem. Desuden har Banken Afdelinger, hvor det er eller bliver bestemt.

§ 14. Udveksling af Guld mod Sedler kan foruden ved Bankens Hovedsæde ogsaa finde Sted ved de Afdelinger, som af Bankens Repræsentantskab bestemmes.

Foraaaviddt de til Veksling leverede Sedler ikke svarer til et helt Antal Guldmønt, skal den overstydende Del indløses med Sølvmynt eller anden Skillemønt.

Banken er forpligtet til ved sit Hovedsæde samt ved enhver af sine Afdelinger at udlevere Sedler mod Guld i Kronemønt. Ligeledes er den ved sit Hovedsæde samt ved de Afdelinger, Bankens Repræsentantskab bestemmer, forpligtet til at udlevere Sedler mod Guldbarrer, hvis Fjnhed er godtgjort paa saadan Maade, som af Repræsentantskabet foreskrevet, efter en Pris af Kr. 2480,00 for hvert kg. fint Guld, med Fradrag af indtil $\frac{1}{4}$ pCt. i Møntningsomkostninger.

§ 15. Banken har Ret til at gjøre sine Midler frugtbringende:

- ved Ublaas mod Pant paa bestemt Tid, dog ikke over 6 Maanedere. Som Pant antages ikke Bankens egne Aktier;
- ved Diskontering af Vexler og Vexleobligationer, betalbare her i Riget inden 6 Maanedere;
- ved Ublaas paa Kassekreditiv, der bevilges for en Tid af høist 12 Maanedere mod Sikkerhed i haandsaaet Pant eller i fast Eiendom;

- ved at kjøbe og sælge Vexler paa Udlandet;
- ved at kjøbe og sælge Guld og Sølv;
- ved Anbringelse i norske Stats- og Hypothekbankobligationer samt andre rentebærende inden- og udenlandske Værdipapirer, der noteres paa udenlandske Børser og er let afsettelige.

§ 16. Banken modtager uden Gebyr Penge til Indsættelse paa Folio og til Overførsel (Giro).

For Anvisninger, der ikke honoreres af Banken, erhverves ved Optagelse af Protest Vexleret.

§ 17. Banken modtager mod Gebyr som Depositum ædle Metaller, Værdigjenstande og Værdipapirer, af hvilke sidste Banken kan besørge indkrævet Renter og Afdrag, Kupons og udrufne Obligationer.

Den kan derhos modtage Deposita under Forsegling eller Laas.

§ 18. Banken kan mod Gebyr overtage:

- mod Indbetaling at kjøbe og efter Overleverelse at sælge Værdipapirer af alle Slags;
- at inkassere Beløb og efter Betaling at overføre eller anvise samme paa sine Afdelinger.

§ 19. Banken er forpligtet til uden særskilt Godtgjørelse at modtage Staten og de offentlige Fonds tilhørende Indtægter og at besørge deres Udbetalinger samt i det hele at overtage Statens Pengeomsætninger, dog uden at staa i Forfald.

Derjom det forlanges, er den tillige forpligtet til saavel ved Hovedsædet som ved Afdelingerne at udføre den Statskassen paahvilende Ind- og Udveksling af Skillemønt.

Nærmere Forfærdter angaaende disse Forpligtelser og det i den Anledning fornødne Regnskabshold gives af Kongen.

Hvorvidt og, i Tilfælde, hvilken Rente der skal svares af de i Banken indestaaende offentlige Midler, fastsættes i Mangel af Overenskomst mellem vedkommende Regjeringsdepartement og Bankens Direktion af Bankens Repræsentantskab.

Kapitel IV.

Bankens Bestyrelse.

§ 20. Banken staaer under Overbestyrelse af et Repræsentantskab paa 15 Medlemmer og under Bestyrelse af en Direktion paa 5 Medlemmer. Enhver Afdeling forestaaes af en Bestyrelse paa 3 Medlemmer.

§ 21. Repræsentantskabets Medlemmer vælges af Stortinget og vedbliver som saadanne i 6 Aar. Hvert 3die Aar aftræder vegevis 7 og 8. Desuden vælges hvert 3die Aar 7 Suppleanter. Repræsentanter oppebærer, foraaaviddt de bor i en Afstand af mindst 10 km. fra Hovedsædet, Diætgodtgjørelse af Kr. 10,00 daglig og Stydsgodtgjørelse som for Storthingsmænd bestemt. Formanden kan tillægges Afsløning.

§ 22. Formanden i Direktionen bestilles af Kongen, efterat Repræsentantskabet har havt Anledning til at udtale sig. Han ansættes med en gjensidig Opfigelsesfrist af 6 Maaneder, dog saaledes, at han strax kan fjernes mod Udbetaling af Løn for den nævnte Tid. Han maa ikke indehave nogen anden lønnet Stilling, heller ikke drive nogen Handels-, Fabrik- eller Bankvirksomhed. Hans Lønning bestemmes af Stortinget efter Forslag af Kongen.

De øvrige Direktører vælges af Stortinget for en Tid af 6 Aar. Halvdelen aftræder hvert 3die Aar. Desuden vælges hvert 3die Aar 3 Suppleanter.

§ 23. Bestyrerne ved Afdelingerne vælges af Stortinget for en Tid af 6 Aar. Hvert 3die Aar aftræder hverisvis 1 og 2. Desuden vælges hvert 3die Aar 3 Suppleanter.

§ 24. De valgte Repræsentanter, Direktører og Bestyrere tiltræder førstkommande 1ste Januar efter Valget.

Lønninger for Repræsentantskabets Formand, de valgte Direktører og Bestyrerne bestemmes af Stortinget efter Forslag af Bankens Repræsentantskab.

§ 25. Suppleanter for Repræsentantskabet, Direktionen eller Bestyrelserne tiltræder i Forsaldstilsælde efter den Orden, hvori de er valgte. Suppleant, der er indtraadt som fast Medlem, fratræder, naar den, i hvis Sted han forretter, skulde afgaa. Er flere Suppleanter indtraadte for Repræsentanter, Direktører eller Bestyrere, hvis gjenværende Funktionstid er forskjellig, fratræder Suppleanterne i omvendt Orden af den, hvori de er valgte.

§ 26. Inden hvert Aars Udgang vælger Repræsentantskabet inden sin Midte Formand og Næstformand for det følgende Aar.

Repræsentantskabet holder Møde hvert Fjerdingaar og ellers saa ofte, det selv maatte anse det nødvendigt, eller Direktionen derom anmoder. Beslutning kan ikke fattes, medmindre mindst 9 Medlemmer er tilstede. I Tilsælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget. Over Forhandlingerne føres Protokol. Repræsentantskabet kan kræve, at Direktionen deltager i disse Møder. Direktionen er berettiget til at være tilstede, medmindre Repræsentantskabet for Tilfældet fatter Beslutning om det modsatte.

§ 27. Repræsentantskabet har:

- a. at give Reglement for Bankens Bestyrelse og Forretningsorden, derunder Bestemmelse om, ved hvis Underskrifter Banken forpligtes; Reglementet bliver at indføre i Lovtidenden;
- b. at fordele Forretningerne mellem Direktionens Formand og de øvrige Direktører;
- c. at afgive Forslag til Stortinget og foreløbig at fatte Bestemmelse om Lønninger for Repræsentantskabets Formand, de valgte Direktører og Bestyrere;

d. at fastsætte Lønninger for Bankens Betjente og bestemme om deres Pensionering samt efter at have indhentet Erklæring fra Direktionen og vedkommende Afdelings Bestyrelse at ansætte og afskedige disse, udfærdige de for dem fornødne Instruxer og bestemme den Kaution, Kassererne har at stille. Bankens Betjente ansættes med gjensidig Opfigelsesfrist af 3 Maaneder;

e. i Forening med Direktionen at fatte Beslutning om Afdelingers Oprettelse og Nedlæggelse;

f. i Forening med Direktionen at bestemme, hvor stort Beløb af Bankens Laanekapital der skal stilles til enhver Afdelings Kaa- dighed;

g. midlertidig at vælge Bestyrer og Suppleanter for nyoprettede Afdelinger samt Suppleanter ved Hovedsædet og Afdelingerne, naar dette formædelst Forfald maatte gjøres nødvendigt;

h. selv eller ved Befuldmægtigede til ubestemte Tider mindst én Gang hvert Fjerdingaar at efterse Direktionens og Bestyrelsernes Protokoller samt Bankens Deposita, Kasse og øvrige Beholdninger;

i. at afgjøre Tvistigheder Banken vedkommende mellem Bankens Foresatte og Klager af Betjente over deres Foresatte;

k. at afgjøre Andragender om Afford efter at have indhentet Betænkning fra Direktionen;

l. at foranstalte Bankens Regnskab revideret og at decidere samme;

m. at fatte Beslutning om Fordelingen af Aarets Indtægt (jfr. §§ 39 og 40);

n. at afgive Beslutning i alle de Sager, der af Direktionen forelægges det.

§ 28. Direktionen vælger aarlig Næstformand. Den samles daglig til offentlig bekjendtgjort Tid. Ingen Beslutning kan fattes, medmindre 3 Medlemmer er tilstede. Formandens Stemme gjør Udslaget i Tilsælde af Stemmelighed. I Direktionens Møder føres Protokol.

Direktionen har at forvalte alle Bankens Midler og at sørge for, at dens Forretninger føres overensstemmende med denne Lov og Repræsentantskabets Bestemmelser, hvorhos den særlig har at overtage Forretningerne i det Hovedsædet underlagte Distrikt.

Direktionens Formand eller i hans Forfald Næstformanden samt en af de andre Direktører er daglig tilstede i Forretningstiden. Der føres Dagbog, som forelægges i Direktionsmøderne.

§ 29. Hver Afdelings Bestyrelse vælger aarlig Formand. Den samles til offentlig bekjendtgjort Tid efter Repræsentantskabets Bestemmelse og ellers saa ofte, den finder det paakrævet. Beslutning fattes ved Stemmeafstemning; er kun 2 Medlemmer tilstede, maa disse være enige, for at Beslutning skal være gyldig. I Bestyrelsens Møder føres Protokol.

Ved Afdelingerne drives, forsaavidt ikke anderledes af Repræsentantskabet i Forening med Direktionen bestemmes, de samme Forretninger som ved Hovedsædet.

En Bestyrer er daglig tilstede i Forretningstiden; han fører Dagbog, som forelægges i Bestyrelsesmøderne.

§ 30. De Direktører eller den Bestyrer, der efter §§ 28 og 29 er tilstede i Forretningstiden, kan træffe Afgjørelser i saadan Udstrækning og efter saadanne Regler, som af Direktionen eller vedkommende Bestyrelse med Repræsentantskabets Godkendelse fastsættes.

§ 31. Direktør eller Bestyrer maa ikke deltage i Behandlingen af Sager, som angaar ham selv eller nogen, der er ham saa nær beslægtet eller besvogret som Sødsfendebarn, eller hvori han selv eller nogen saadan Person har en fremtrædende økonomisk Interesse.

Papir med Direktørs eller Bestyrers Navn maa ikke diskonteres ved den Afdeling, hvor han forretter. Det samme gjælder om Firma, hvori Direktør eller Bestyrer har en fremtrædende økonomisk Interesse.

§ 32. Repræsentant, Direktør eller Bestyrer, der har indstillet sine Betalinger, fratræder sin Stilling og kan, selv om han atter bliver raadig over sit Bo, ikke indtræde i samme uden efter nyt Valg.

§ 33. Tjenestemænd ved Banken skal med Hensyn til, hvad de som saadanne erfarer angaaende Personers eller Indretningers Formuesstilling, være forpligtede til derom at iagttage Tausshed i alle Tilfælde, hvor det ikke maatte være deres Pligt at tale. Denne Taushedspligt paaligger dog ikke Bankens Foresatte, naar det efter Fællesbeslutning overdrages nogen af dem at anfille Undersøgelser.

§ 34. De Lovbestemmelser, som er givne angaaende Statens Regnskabsbetjente, og de Indskrænkninger, som er disse paalagte i Henseende til Raadigheden over deres Gods, skal ogsaa gjælde Bankens Kasjerere. Dog kan Repræsentantskabet frasælbe saadan Ret i samme Udstrækning, hvori Kongen dertil har Afgang for Statens Regnskabsbetjente.

§ 35. Bankens Betjente ved Hovedsædet og Afdelingerne har at rette sig efter de dem af Direktionen eller vedkommende Bestyrelse givne almindelige eller særlige Paalæg. Tvistigheder dem imellem, Banken vedkommende, afgjøres af Direktionen eller vedkommende Bestyrelse.

§ 36. Banken skal aarlig til Stortinget afgive Beretning om sin Virksomhed og fremlægge sine Bøger og Beholdninger for de Mænd, som af Stortinget opnævnes.

Kapitel V.

Regnskab og Udbytte.

§ 37. Banken har mindst 2 Gange om Aaeneden til de Løder, som af Repræsentantskabet

bestemmes, at meddele Overfigt over sin Stilling. Denne Overfigt skal snarest mulig offentliggøres.

§ 38. Bankens Aarsregnskab afluttes og indsendes til Repræsentantskabet inden Udgangen af det følgende Aars Februar Maaned.

§ 39. Af Arets Indtægt udredes:

- a. samtlige Omkostninger og Driftsudgifter; dog kan Omkostninger ved Seddelafabrikation og Bygninger fordeles paa indtil 5 Aar;
- b. opgjorte Tab, og sættes
- c. et passende Beløb for paaregnelige Tab.

§ 40. Af Resten udredes:

- a. til Aktieeierne 6 pCt. af Aktiernes Paalydende;
- b. derefter indtil 10 pCt. af det tilbageværende Beløb til Reservecapitalen, forsaavidt det er under 5 Millioner Kroner.
- c. af det overstyende Halvdelen til Staten og Halvdelen til Aktieeierne, indtil disse samlede Udbytte udgjør 10 pCt.;
- d. af Resten $\frac{3}{4}$ til Staten og $\frac{1}{4}$ til Aktieeierne.

Hvad der af det Aktieeierne tilfaldende Udbytte ikke udgjør $\frac{1}{10}$ pCt. af Grundfondet, skal tilligemed Statens tilsvarende Andel ikke udbetales, men overføres til næste Aars Bindings- og Tabskonto. Forsaavidt Aarsindtægten ikke maatte være tilstrækkelig til at give Aktieeierne et Udbytte af 6 pCt., bliver det manglende at tilskyde af Reservecapitalen, forsaavidt det kan ske, uden at Fondet synker under 4 Millioner Kroner. Udbytte udbetales kun efter Afkrivning paa Aktiebrevene eller mod Kupons, forsaavidt saadanne udfærdiges.

§ 41. Forsaavidt Aarsindtægten ikke strækker til at dække Arets opgjorte og paaregnelige Tab, bliver det manglende at tilskyde af Reservecapitalen.

§ 42. Udbytte hæves ved Bankens Hovedsæde eller dens Afdelinger; hvor ingen Afdeling findes, kan det hæves hos Fogderne, som derfor oppebærer af Banken en af denne bestemt Godtgørelse.

Kapitel VI.

Forstjellige Bestemmelser.

§ 43. Naar Tvangsauktion, herunder ogsaa indbefattet Konkursauktion, forlanges over fast Eiendom, skal Auktionsforvalteren undersøge, om den er pantfæst til Norges Bank, og derom afgive Bevidnelse i Auktionsforretningen. I Tilfælde skal han derom gjøre Indberetning til vedkommende Bankafdeling saa betimelig, at dens Bestyrelse kan møde eller lade møde ved Auktionen. Attest af Pantebøgerne, som af Auktionsforvaltere forlanges angaaende, hvorvidt Norges Bank har Pantet i fast Eiendom, meddeles uden Betaling og uden Stempelafgift.

§ 44. Papir, udstedt af Banken, er fritaget for Stempelafgift.

§ 45. I Mangel af Betaling til bestemt Tid af Laan mod Pant i fast Eiendom har Ban-

ken Udgang til efter 6 Ugers forudgivet Børsel i Kundgjørelsestidenden og paafølgende Kundgjørelse overensstemmende med Lovgivningen om Tvangsauktioner, at lade Pantet bortfælge ved offentlig Auktion uden foregaaende Indkaldelse til Forligelseskommission, Lovmaal og Dom.

§ 46. Pantfættes Obligationer eller andre For skrivinger til Banken, og disse ikke til bestemt Tid indfries, skal Banken være berettiget til uden retslig Forføining mod den, som til Banken har pantfæt saadanne For skrivinger, at søge sin Betaling efter de pantfættede For skrivingers Indhold.

Kapitel VII.

Slutningsbestemmelser.

§ 47. Giere af de for Indskud til Grundfondet udfærdigede Interimskvitteringer kan, ved at indsende dem til Banken inden 10 Aar fra denne Lovs Ikrafttræden, faa dem efter eget Valg enten indløste efter Dagens Kurs paa Bankens Aktier eller ombyttede med Aktiebrev, det sidste dog kun, forsaavidt Aktiebrevet kan gjøres lydende paa mindst 50 Kroner eller et større med 10 deleligt Beløb. Efter Udløbet af ovenangivne Frist taber Interimskvitteringerne Ret til Udbytte.

For Beløbet af de indløste Interimskvitteringer udfærdiger og afhænder Banken Aktiebrev.

For de ved Fristens Udløb ikke indsendte Interimskvitteringer udfærdiges Aktiebrev til Staten, dog kun for et saa stort Beløb, at samtlige Aktiebrevs Paalydende ikke overstiger det lovbestemte Grundfond, 12½ Million Kroner, og mod Forpligtelse for Staten til at indløse samtlige tilbageværende Interimskvitteringer efter Dagens Kurs paa Bankens Aktier. Det Beløb i Interimskvitteringer, hvorfor Aktiebrev ikke udfærdiges, overføres til Reservefondet.

§ 48. De i denne Lov om Afdelinger under Banken givne Bestemmelser gjælder ogsaa de nuværende Bankkontorer, der herefter benævnes Afdelinger.

§ 49. De ved denne Lovs Ikrafttræden valgte Repræsentanter, Direktører, Administratorer, Kontorbestyrere og Suppleanter vedbliver som saadanne i den Tid, for hvilken de er valgte.

Den i § 22 omhandlede Direktionsformand bestiftes, uanset om der er nogen Plads ledig i Direktionen. Naar 3 Direktører paa én Gang skal fratræde, vælges i disses Sted kun 2.

§ 50. Denne Lov træder i Kraft 1ste Januar næste Aar. Fra samme Tid ophæves samtlige i ældre Love indeholdte Bestemmelser om Norges Bank.

Lov indeholdende Forandringer i Lov af 28de Juni 1887 om Brændevins Tilvirkning og Omdestillation, dat. 30te April 1892.

Efternævnte Paragrafer i Lov af 28de Juni 1887 om Brændevins Tilvirkning og Omdestillation, skal herefter lyde som følger:

§ 22. Naar Gieren kræver Brændevin stillet til Raadighed, maa forinden Udleverelsen Afgiften enten godtgjøres at være erlagt, eller et Parti frigjort eller fortoldet Brændevin med en tilsvarende Mængde Alkohol være henlagt paa Dplag istedet, eller Sikkerhed, som af Departementet er godkjendt, være stillet for Afgiftsbeløbet, i hvilket sidste Tilfælde der tilstaaes Udsættelse med Betalingen indtil den sidste Dag i den anden Maaned efter den, hvori Brændevinet stilles til Gierens Raadighed, dog i intet Tilfælde længere end til Udgangen af April i næste Brændetermin.

Frigjort Brændevin, der i Henhold til denne Paragraf henlægges paa Dplag, anses med Hensyn til Afgiftspligt i alle Dele som trædende i Stedet for det udtagne Brændevin.

§ 23. Brændevin kan med Forpligtelsen til at svare den beregnede Afgift deraf overføres fra et til et andet Brænderies Dplag.

Destillationsforretninger kan af Finants- og Tolddepartementet meddeles Tilladelse til at oprette Dplag, hvortil Brændevin kan overføres paa lige Maade og med samme Rettigheder og Forpligtelser, som for Brænderiernes Dplag bestemt.

Lov om Maaling af Trælast, som udfibes, dat. 30te April 1892.

§ 1. Det skal være vedkommende Kommunebestyrelser overladt at bestemme, hvorvidt der i Kjøbstad eller Ladested skal være Udgang til at erholde offentlig Maaling af Trælast, som udfibes, samt i Tilfælde at afgive de i saa Henseende fornødne Bestemmelser.

§ 2. Maalere af Trælast bestiftes af Magistrat og Formandskab, Overmaaler af Amtmanden, der tillige bestemmer, hvor stor Del af de fastsatte Maalepenge skal tilfalde Overmaaleren, efterat Erklæring forinden er afgivet af vedkommende Kommunebestyrelse.

Saafermt vedkommende Kommunebestyrelser derom er enige, kan saadan Overmaaler bestiftes i Fællesskab for to eller flere inden samme Amt liggende Byer.

Lov om Militærlovgivningens Anvendelse paa Marinens Sanitetspersonale, dat. 28de Mai 1892.

§ 1. Personer, der er ansatte ved Marinens Sanitet som Officerer, Underbefalingsmænd eller Menige, skal med Hensyn til Militærlovgivningens Anvendelse i enhver Henseende betragtes som egentlige Militære. Hvad der i Strid hermed indeholdes i den militære Straffelovs §§ 28, 115, 116 og 118 eller i andre gjældende Forskrifter, ophæves.

§ 2. Sanitetsgeneralen som Chef for Marinens Sanitet og Sanitetskommandørkapteinen som Chef for Marinens Sanitetskorpss har Jurisdiktion, saaledes som af Kongen anordnes. Naar og saavidt det findes fornødent, kan Jurisdiktion ogsaa tillægges andre Befalingsmænd i Sanitetet.

Lov om Forandring i Lov af 29de Juni 1888 om Skibsmandfabers Mønstring m. v., dat. 28de Mai 1892.

Paragraf 1 i Loven af 29de Juni 1888 skal herefter lyde som følger:

Føreren af norsk Fartøi, der fra norsk Havn udgaar i udenrigsk Fart, herunder indbefattet Fart til Fiskeri eller anden Fangst paa Havet, skal ved Mønstring for Indrulleringen, saaledes som nedenfor nærmere er bestemt, gjøre Rede for Fartøiets Besætning. Dog skal Føreren af Fartøi, der gaar i den i Lov om Værnepligt og Udskrivning af 12te Mai 1866 § 50 omhandlede Fart, være fritagen for Mønstring, nemlig:

- a. i Fart fra Nordland eller Finmarken paa Nordishavet eller det hvide Hav — Fart paa Island eller Nordamerika herunder ikke indbefattet;
- b. i Fart paa Sverige fra den norske Grænse til Gøteborg eller med Fartøi, som ikke er over to og femti og en halv Tons (sem og tyve Kommerceløster), fra den norske Grænse til og med Østod, samt paa Kongeriget Danmark.

Fritagen for Mønstring er ligeledes Føreren af Fartøi, der driver Fiskeri paa Havet, forsaavidt det er Fartøiets Bestemmelse at bringe Fangsten iland her i Riget.

Lov om Forkyndelser, Varsler i civile Sager m. m., dat. 4de Juni 1892.

Første Kapitel.

Om Forkyndelser.

§ 1. Forkyndelse af Stævninger, Kaldsbedler, Domme og Kjendelser i civile Sager saavel som andre Forkyndelser, der skal foregaa paa samme Maade, bliver herefter at udføre af et enkelt Stævnevidne. Forkyndelser i Politisager i Byerne kan dog ogsaa udføres af en Polititjenestemand.

Den, som enten selv er Part i Sagen, eller kan have Skade eller Fordel af dens Udfald, eller som er gift med eller i op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie saa nær som Søfjende beslagtet eller besvogret med nogen Part, kan ikke besørge Forkyndelsen.

For Forkyndelsen erlægges til Stævnevidnet den nu for begge Stævnevidner tilfammen bestemte Betaling, i Tilfælde med saadan Forhøjelse, som i Henhold til Lov om Lensmændenes Lønningssforhold af 15de Juni 1878 § 9 er eller bliver bestemt.

§ 2. I enhver Kjøbstad og i ethvert Lensmandsdistrikt skal der være et Hovedstævnevidne og derhos saa mange Hjælpestævnevidner, som af den civile Underdommer eller, hvor Underretten bestaar af flere Medlemmer, Rettens Formand bestemmes, hvilke efter Hovedstævnevidnets Ordre har at udføre Forkyndelser i hans Sted.

Som Hovedstævnevidne er Lensmanden berettiget og forpligtet til at gjøre Tjeneste i sit Distrikt. I Kjøbstæderne antages Hovedstævnevidnet af Magistrat og Formandskab.

Hovedstævnevidnet er berettiget til at oppebære den samlede Betaling og Rejsegodtgjørelse for de i hans Distrikt udførte Forkyndelser saavel i civile som i kriminelle Sager mod efter Overenskomst at lønne Hjælpestævnevidnerne, som han i saa Fald selv antager, dog med Godkjendelse af vedkommende Underdommer eller Retsformand.

Vil Hovedstævnevidnet ikke selv antage Hjælpestævnevidnerne, antages disse paa Landet af Formandskabet, i Byerne af Magistrat og Formandskab; de oppebærer i saa Fald i Mangel af anden Overenskomst $\frac{3}{4}$ af Betalingen og den hele Rejsegodtgjørelse for de Forkyndelser, som de udfører.

Kan Hvervet som Hovedstævnevidne i Kjøbstad eller som Hjælpestævnevidne ikke erholdes udført mod foransførte Godtgjørelse, udredes de fornødne Lønninger af vedkommende Kommune eller Kommuner.

Hvis et Lensmandsdistrikt omfatter eller udgjør Dele af flere Kommuner, og Enighed mellem dem ikke kan opnaaes om Antagelse eller Lønning af Hjælpestævnevidner, bestemmer vedkommende Underdommer Hjælpestævnevidnernes Antal særskilt for hver Kommune.

Hjælpestævnevidne saavel som i Rjostad Høvedstævnevidne bliver af affedige, naar det af Underdommeren eller Retsformanden forlanges.

Ved foranstaaende gjøres ingen Forandring i de om Antagelse af særegne Stævnevidner ved Høiesteret eller ved de store Fiskerier gjældende Regler. De i saa Henseende ved Lov af 23de Mai 1857, § 36 for Lørfiskerierne i Nordlands Amt samt Senjen og Tromsø Fogderi givne Regler udvides til ogsaa at gjælde Fiskerierne i Finmarkens Amt.

De fornødne Bestemmelser om Stævnevidnernes Edfæstelse og Pligter gives af Kongen.

§ 3. Det, som skal forkyndes, maa være skriftlig udfærdiget. Mundtligt Stævnemaal affattes.

Skriftet bør være ledjaget af de efter § 6 fornødne Afskrifter, bekræftede af en Forligelseskommissær, en autoriseret Sagsfører, et Stævnevidne eller en anden offentlig Tjenestemand. Stævnevidne tilkommer for at meddele saadan Bekræftelse 20 Ore for hvert bekræftet Ark. Medfølger ikke de fornødne Afskrifter, udfærdiges disse paa Rekvirentens Bekostning af Stævnevidnet mod Betaling efter Sportelloven.

§ 4. Forkyndelse skal, saavidt muligt, iværksættes for Bedkommende personlig, ordentligvis paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted. En Forkyndelse for Bedkommende personlig er dog gyldig, hvorjohmhelst han træffes. Forkyndelse bør ikke uden Nødvendighed ske paa Son- eller Helligdage eller udenfor almindelig Dagstid.

Skriftet skal paa Forlangende oplæses for Bedkommende.

§ 5. Træffes ikke Bedkommende paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted, kan Forkyndelsen der ske til vogne Personer af samme Husstand eller til nogen anden der stadig tilstedeværende vogen Person.

Har Bedkommende ikke nogen Bopæl eller noget stadigt Arbejdssted i Riget, eller svarer han som Gæst for Opholdsstedets Ret, kan Forkyndelsen ske i hans midlertidige Opholdssted til vogne Personer af hans Husstand eller til den, hos hvem han bor, eller nogen til dennes Husstand hørende vogen Person.

§ 6. En bekræftet Afskrift af det forkyndte Skrift overgives den, for hvem Forkyndelsen sker; i de i § 5 omhandlede Tilfælde skal Stævnevidnet paategne Afskriften for hvem, naar og hvor Forkyndelsen er steet. Nægtes Modtagelsen, efterlades Afskriften.

Om Forkyndelsen udfærdiges derhos enten paa Skriftet eller særskilt en Bevidnelse, der foruden Paategning om, for hvem, naar og hvor den er steet, tillige skal indeholde Oplysning om alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade beror, samt hvad der forøvrigt

er bragt i Erfaring, eller hvad Modtageren har udtalt, forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Bedkommende kan antages betimelig at faa Underretning om Forkyndelsen.

Saadan Bevidnelse er dog uforuden, hvor den, for hvem Forkyndelsen paa egne Begne sker, ved underskreven og dateret Paategning paa Skriftet vedtager lovlige Forkyndelse, idet det i saa Fald er tilstrækkeligt, at Stævnevidnet underskriver til Bitterlighed.

§ 7. Den, for hvem efter § 5 noget forkyndes paa en andens Begne, er, forsaavidt det kan ske uden Udgift eller særdeles Besvær for ham selv, pligtig til uden Ophold at underrette Bedkommende om Forkyndelsen og overgive ham den modtagne Afskrift. Omstændigheder, der vides at være til Hinder for, at Bedkommende betimelig vil faa saadan Underretning, pligter han strax at oplyse.

Nægter nogen af de i § 5 omhandlede Personer at modtage Forkyndelsen, eller undlader han at iagttage, hvad der efter nærværende Paragraf paaligger ham, straffes han med Bøder fra 2 til 40 Kr. og pligter at tilsvare de ved hans Vægring eller Undblivelse voldte Omkostninger. Sagen behandles som Politisag. Paatale sker kun efter Forlangende af nogen Stadelidende.

§ 8. Har Bedkommende bekjendt Bopæl i Udlandet, sker Forkyndelsen, hvor den ikke overensstemmende med foranstaaende Regler foregaar her i Riget, paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Er Rettens Begjæring fornøden hertil, skal den paa Forlangende meddeles uden Betaling.

Den norske Konsul paa Stedet pligter paa Forlangende at besørge det fornødne til Forkyndelsens Iværksættelse.

§ 9. Naar en Forkyndelse ikke kan foregaa paa nogen af de ovennævnte Maader, skal den ske paa Bedkommendes sidste Bopæl eller Opholdssted her i Riget. Derhos skal der paa Thingstedet inden samme Retskreds opslaaes en Afskrift af det, som er forkyndt eller af dets væsentlige Indhold tilligemed — i sidste Tilfælde — Meddelelse om, at det forkyndte Skrift beror til Afhentelse paa Rettens Kontor.

Stævningen bliver endvidere at bekjendtgjøre i den almindelige Kundgjørelsestidende og ét eller flere af de mest udbredte Blade paa Forkyndelsesstedet. Vides eller have Formodning om Bedkommendes Opholdssted i Udlandet, skal desuden Underretning søges givet ham gennem anbefalet Brev.

§ 10. Den i foregaaende § bestemte Forkyndelsesmaade kommer ogsaa til Anvendelse i de Tilfælde, som omhandles i Forordning af 29de Mai 1750, § 1, første Punktum, og i Lov om

forbundne og andre fraværende Personer af 12te Oktober 1857, §§ 6 og 28.

Derimod gjøres ingen Forandring i de Forkyndelsesregler, som ellers maatte være forefrevne for særlige Tilfælde, saasom efter Lov indeholdende nærmere Bestemmelser om Pantevæsenet af 19de August 1845, § 2, Lov om Forkyndelsesmaaden osv. i visse Sager angaaende Almindinger af 9de Juli 1851, § 1, Lov om Konkurs osv. af 6te Juni 1863, §§ 49 og 133, Lov angaaende visse Hæftelsers Udsættelse af Pantebøgerne samt angaaende Mortifikation m. v. af 6te Marts 1869 §§ 7 og 12, Lov indeholdende Forandringer i Lovgivningen om Gjældsængsel osv. af 3die Juni 1874, § 2, andet og fjerde Punktum, Lov om Udfistning af 13de Marts 1882, § 16, femte Punktum, og Lov om Lapperne i de forenede Riger af 2den Juni 1883, § 18.

I det i Konkurslovens § 9 omhandlede Tilfælde bortfalder Nødvendigheden af Forkyndelse, hvor den maatte ske overensstemmende med nærværende Lovs §§ 8 eller 9.

§ 11. Mellem Sagsførere og offentlige Myndigheder kan isledetfor Forkyndelse ved Stævnevidne Meddelelse ske underhaanden mod Modtagelsesbevis.

Andet Kapitel.

Om Barsler.

§ 12. Ved Indstævning til Underretten skal inden de fem sydlige Stifter i Almindelighed gives følgende Barsel:

I. inden samme By (Kjøbstad eller Ladested)	1 Uge.
II. inden samme Thinglag	10 Dage.
III. inden samme Sorenstriveri	2 Uger.
IV. inden samme Amt	3 —
V. iøvrigt	4 —

Dog gjælder efterstaaende Undtagelser:

- Mellem By og tilstødende Thinglag gives samme Barsel som inden Thinglaget;
- mellem By og andet Thinglag gives samme Barsel som mellem dette og det Byen tilstødende Thinglag eller — om der er flere — det af disse, hvorfra eller hvortil Barslet i Tilfælde vilde være kortest;
- indbyrdes mellem Byer, som ligger i samme Amt eller er forbundne ved Jernbane, gives 10 Dages Barsel;
- By, som udgjør eget Amt, ansees som liggende i det tilstødende Amt.

§ 13. Fra eller til Steder i Tromsø Stift skal ved Indstævning til Underretten gives følgende Barsel:

	fra eller til Steder inden Nordlands og Tromsø Amt.	fra eller til Steder inden Finmarkens Amt.
I. inden samme By	1 Uger.	1 Uger.
II. inden samme Thinglag	2	2
III. inden samme Sorenstriveri	3	4
IV. inden samme Amt	4	6
V. iøvrigt	6	8

De i § 12, Bogstav a og b, givne Regler kommer ogsaa til Anvendelse inden Tromsø Stift.

§ 14. Ster Forkyndelse i Udlandet, skal Barslet være:

- fra Sverige, Danmark (Island og Færøerne derunder ikke indbefattet), Finland, Lyffland, Holland, Belgien, Frankrige samt Storbritannien og Irland: 2 Maaneder;
- fra det øvrige Europa samt fra Algier, Tunis, Egypten og de forenede Stater i Nordamerika: 3 Maaneder;
- fra andre Steder: 6 Maaneder.

§ 15. Saafremt i noget Tilfælde det ovenfor bestemte Barsel stjønnes at blive usforholdsmæssig langt, kan vedkommende Dommer eller Retsformand paa Andragende fastsætte et kortere Barsel, dog ikke under 1 Uge foruden den Tid, som antages at ville medgaa til Reisen. For saadan Fastsættelse erlægges, forsaavidt Berømmelse finder Sted, ingen særskilt Betaling. Ellers betales 2 Kroner.

§ 16. Ved Anvendelsen af de ovenfor bestemte Barsler regnes fra det Distrikt (By eller Thinglag), hvor Forkyndelsen er foretaget, og til det Distrikt, hvor Retsmødet holdes.

At den, der stævnes paa Bopæl eller Arbejdssted, midlertidig er fraværende paa andet Sted i eller udenfor Riget, giver ham ikke Krav paa længere Barsel. Maa det imidlertid antages, at han ikke betimelig kan være bleven vidende om Stævneaalet, skal Retten, om Indstævnte udebliver, paa Embeds Vegne udsætte Sagen til Foretagelse ved et senere Retsmøde, hvortil Vedkommende bliver at indkalde paa saadan Maade og med saadant Barsel, som Retten bestemmer. Dog maa Sagen i intet Tilfælde udsættes længere end 6 Maaneder. Har Vedkommende tidligere i Anledning af Sagen modtaget lovligt Barsel, som maa antages at være kommet til hans Kundskab, gives ingen Udsættelse.

§ 17. Finder offentlig Indvarsling Sted efter nærværende Lovs § 9, gives 3 Maaneders Barsel, men 6 Maaneders Barsel, saafremt Vedkommende senest vides at have opholdt sig paa et Sted, hvorfra saa langt Barsel efter § 14 vilde tilkommet ham. Samme Regel skal gjælde med Hensyn til Barslets Længde i de Tilfælde, som omhandles i Forordning af 29de Mai 1750,

§ 1, første Punktum, og Lov af 12te Oktober 1857 om forsvundne og andre fraværende Personer §§ 6 og 28.

Varslet regnes fra sidste Bekjendtgjørelse i vedkommende Tidender, forsaavidt den falder efter Forkyndelsen, men i modsat Fald fra denne.

§ 18. I Varseltiden medregnes Forkyndelsesdagen, derimod ikke Mødedagen. Hvor Varslet er bestemt til et vist Antal Uger eller Maaneder, ansees det udløbet paa den Dag, der ved sit Navn i Ugen eller sit Tal i Maanedens svarer til den, med hvilken det begynder. Findes ingen tilsvarende Dag i Slutningsmaaneden, ansees det udløbet paa dennes sidste Dag.

§ 19. Det korteste Varsel til Høiesteret skal være 2 Uger. Tøvrigt kommer de ovenfor i §§ 12—18 givne Bestemmelser ogsaa til Anvendelse ved Stævnamaal til overordnet Ret.

§ 20. Varslerne til Forligelseskommissionerne skal inden samme Kommissionsdistrikt i Almindelighed være 2 Dage i By og 5 Dage paa Landet, beregnet paa den i § 18 foreskrevne Maade, og ellers det samme som for Underretterne ovenfor i §§ 12 og 13, jfr. § 16, 1ste Affnit bestemt.

§ 21. De i denne Lov fastsatte Varsler kommer til Anvendelse i alle Tilfælde, hvor der skal gives samme Varsel som for Indstævning til Retterne eller Indkaldelse til Forligelseskommissionen i Almindelighed bestemt.

Derimod gjøres ingen Forandring i de Bestemmelser, hvorefter i visse Tilfælde Aftenvarsel kan gives, saasom i Gjæsterets-, Sorets-, Bærel- og Politisager, eller hvorved forøvrigt særegne Varsler for særlige Tilfælde er foreskrevet, saasom ifølge Lov indeholdende særskilte Bestemmelser om Anlæg af Jernveie af 12te August 1848, § 8, Lov om Forkyndelsesmaaden af Indkaldelser og Stævninger i visse Sager angaaende Almindeligheder af 9de Juli 1851, § 1, Lov om Konkurs osv. af 6te Juni 1863, §§ 49 og 133, Lov om visse Hæftelses Udskiftelse osv. af 6te Marts 1869, §§ 7, 12 og 13, Lov indeholdende Forandring i Lovgivningen om Gjælds-fængsel osv. af 3die Juni 1874, § 2, Lov om Rettergangsmåden i Bærelssager m. v. af 17de Juni 1880, § 8, Lov om Udskiftning af 13de Marts 1882, §§ 16, 19 og 107, Lov om Pap- perne i de forenede Riger af 2den Juni 1883, § 18, Lov om Patenter af 16de Juni 1885, § 28 eller Lov om Eiendomsrettens Begrænsning i Naboforhold af 27de Mai 1887, §§ 4, 7 og 13.

Tredie Kapitel.

Om Udsættelser.

§ 22. Naar en Part forlanger Udsættelse, pligter han, forsaavidt ikke Forlangendet allerede er begrundet i fremlagt Indlæg, kortelig til

Protokollen at lade tilføre Marsagen til og Die- medet med Udsættelsen (jfr. Forordn. af 3die Juni 1796, § 7).

Fornyet Udsættelse maa ikke tilstaaes en Part, medmindre han oplyser, at han ved utilregnelige Omstændigheder er bleven hindret fra inden den satte Frist at foretage det Fornødne.

Paa ubestemt Tid maa Udsættelse aldrig til- staaes.

Forøvrigt skal det have sit Forblivende ved de i Forordning angaaende Rettens tilbørlige og hurtige Pleie af 3die Juni 1796 om Udsættelser givne Forrifter, dog saaledes, at end ikke Mod- partens personlige Samtykke skal hjemle Ret til Udsættelse, hvor der ikke for samme anføres en antagelig Grund. De for særlige Sager fore- skrevne Indskrænkninger i Afdgangen til at er- holde Udsættelse forbliver ligeledes i Kraft.

§ 23. Har en Part ved Overretten i to Indlæg udtalt sig om Sagen, maa der ikke til- staaes ham Udsættelse for at afgive yderligere Tilsvær, medmindre der siden Afgivelsen af hans sidste Indlæg fra Modpartens Side maatte være fremkommet nye Bevisligheder. Dog gælder ikke dette i de Tilfælde, hvor Afgjørelsen i 1ste In- stans har fundet Sted uden foregaaende Stæv- ning, saasom ved Paaanke af Auktioner, Ekse- cutioner og Udpantninger, eller hvor Indstævning ikke har afgivet Møde ved Underretten.

Hvad her er foreskrevet, gælder ogsaa ved Kristiania Byret, hvor denne er Overdomstol.

§ 24. Hvor der til næste ordinære Thing vil hengaa længere Tid end for Diemedet for- nødent, kan ved Underretterne Udsættelse gives til de ved Lov indeholdende nærmere Bestemmelser om Pant og Thinglæsning af 12te Oktober 1857, § 9 anordnede Ekstrathing. Ved Ekstrathinget kan Indlæg og skriftlige Bevisligheder fremlægges og Kontra- og Kontinuationsfølgemaal inkamineres; ligesaa kan Protokolltilførsel finde Sted i samme Udstrækning, hvori dette i Almindelighed er til- ladt, og de i Anledning af Sagen fornødne Kjendelser affiges. Derimod kan Vidneførsel ikke finde Sted, ei heller Ekjøn afgives, medmindre Dommeren saavel som alle andre Vedkommende deri samtykker.

§ 25. Kjendelser angaaende Udsættelse blive altid kortelig at begrunde.

Ved Kristiania Byret kan saadan Kjendelse affiges af en enkelt Dommer, ogsaa hvor Afgjø- relsen ikke træffes paa Stedet. Ved Overretterne kan Kjendelserne altid affiges af to Medlemmer, naar disse er enige om Afgjørelsen.

Paaankes Kjendelse, hvorved Udsættelse er tilstaaet, til Høiesteret, bliver Sagen at foretage ved Varslets Udløb uden Hensyn til Høiesterets- sessionen.

§ 26. Har en Part eller hans Sagfører vist utilbørlig Langsomhed med Bevislighedernes Tilveiebringelse eller iøvrigt med Hensyn til Sa-

gens Fremme, skal der tilkjendes Modparten Erstatning for de derved forvoldte Omkostninger. Retten kan derhos paa Embedsvegne ilægge den Skyldige en Bod til Statskassen.

§ 27. Naar en Sag indkommer for høiere Ret, skal denne, forsaavidt hertil efter Dokumentation er Anledning, paa Embeds Vegne paase, at saavel de ovenomhandlede Forrifter som de øvrige om Udsættelse gjældende Regler er overholdte. Er der i saa Hensende noget at lægge vedkommende Dommer til Last, idømmes han en Bod til Statskassen af indtil 200 Kroner.

§ 28. At en begjært Udsættelse urettelig er negtet, skal ikke nødvendigvis bevirke en affagt Doms Uæfterrettelighed. Vedkommende Part kan, naar Modparten med lovligt Varsel er underrettet derom, ved Sagens Indbringelse for høiere Ret kræve foreløbig Kjendelse for, hvorvidt Regtelsen har været uberettiget eller ikke, og i bekræftende Fald uden Bevilling anbringe, hvad han ved Regtelsen er bleven affaaren fra at gjøre gjældende i Underinstansen, dog at ved Høiesteret Forevisning for Modparten finder Sted overensstemmende med Lov af 12te September 1818, § 15. Naar Omstændighederne taler derfor, kan ogsaa Høiesteret paa Forlangende af vedkommende Part samtids med Kjendelsen tilstaa ham en passende Henstand til Sagens fortsatte Behandling.

§ 29. De om Udsættelse gjældende Regler skal ogsaa komme til Anvendelse ved Skifteretten.

Fjerde Kapitel.

Om Eksekution og Affætning.

§ 30. Eksekution af Dom i civil Sag kan for Fremtiden altid finde Sted efter en bekræftet Udskrift af Dommen (Doms slutning med Begrundelse). Henviser Dommen i sin Slutning til, hvad der ved foregaaende Dom eller Domme i Sagen er kjendt for Ret, skal den Doms slutning eller de Doms slutninger, hvortil der henvises, ogsaa have tilstede i bekræftet Udskrift.

Hvor efter gjældende Bestemmelse en Udskrift af Dommens Slutning er tilstrækkelig, har det derved sit Forblivende.

§ 31. Den almindelige Eksekutionsfrist skal herefter ogsaa for Overrettsdomme og Domme af Kristiania Byret i Sager, hvor denne efter Lov af 17de Marts 1866, § 1 Lit. f er Overdomstol, være 15 Dage, regnet fra Dommens Forkyndelse. Er der imidlertid fra en Overrettsdoms Forkyndelse ikke hengaaet 6 Uger, eller i Tromsø og Finmarkens Amter 8 Uger, og Dommen er paaankelig, skal Domhaveren, saafremt Domfældte erklærer at ville paaanke Dommen, uden at Paaanke endnu er i værk, paa Forlangende være pligtig til at stille Sikkerhed for Følgerne af Dommens Fuldbyrkelse, om den af Høiesteret maatte blive forandret. Vil Domhaveren lade sig nøie med Affætning, behøves ingen Sikkerhedsstillelse.

§ 32. Affætning skal i Tilfælde af Paaanke for Fremtiden kunne afholdes efter enhver Dom eller Kjendelse, der lyder paa Betaling af Penge.

I Domme, hvis Fuldbyrkelse ikke kan sikres ved Affætning, kan det — naar Omstændighederne taler derfor — efter derom nedlagt Paaand bestemmes, at Dommen uden Hensyn til Paaanke bliver at fuldbyrde mod saadan Sikkerhedsstillelse som i § 31, andet Punktum, omhandlet.

§ 33. Ved foranstaaende Bestemmelser gøres ingen Indskrænkning i den Udgang til Eksekution trods stedfunden Paaanke, som ved særskilte Bestemmelser er hjemlet.

§ 34. Den ved Lov angaaende Affættelse af Eiendomsdoms Erhvervelse af 14de Juli 1827 vedkommende Eier af udlagt fast Eiendom tilstaaede Løsningsfrist forkortes til henholdsvis 6 Maaneder og 2 Maaneder.

De i Forordningerne af 22de Oktober 1701, 24de Januar 1710 og 12te Februar 1745, Post 1, § 4, 6te December 1743, § 3, 18de April 1781, § 5 og 12te December 1806, § 4 omhandlede Frister til Indløsning af Løsøre, udlagt for Bøder eller udbanet for Skatter, skal for Eftertiden bortfalde.

Femte Kapitel.

Om Ankefrister og Dpreisning.

§ 35. Fristen for Paaanke til Overretterne og Høiesteret skal, hvor ikke en kortere Frist ved særlig Bestemmelse er fastsat, herefter være henholdsvis 3 og 6 Maaneder, men i Tilfælde af, at en Sag i Henhold til L. 1—6—17 indstævnes direkte til Høiesteret, alene 3 Maaneder. I de gjældende Regler om Udgangspunktet for Ankefristens Løb eller om Paaanke uden Hensyn til Frist gøres herved ingen Forandring.

De i Forordning af 19de August 1735, § 10, jfr. Reskript af 19de December 1749, § 2, bestemte Frister til fornyet Indbringelse af en i høiere Instans afvist Sag forkortes til 6 Uger. Forsaavidt Ankefristen er kortere, skal den omhandlede Frist være af samme Længde som denne. Saadan Frist tilkommer ikke Parten mere end én Gang, ei heller, hvor Sagen er afvist, fordi den ikke er bleven betimelig paastævnt overensstemmende med de i den følgende § indeholdte Regler.

§ 36. Ankestævning til Overretterne og Høiesteret maa ikke alene være udtaget inden Ankefristens Udløb, men Sagens Tægtetid maa heller ikke sættes senere end til første Retsdag eller første Høiesterets session, hvortil lovligt Varsel kan gives, efterat der fra Ankefristens Udløb er hengaaet et Tidsrum af Varselsfristens Længde.

Høiesteretsstævning, der ikke lyder paa nogen bestemt Session, skal være forkyndt snarest muligt efter Udløbet af ovennævnte Tidsrum. Sagen skal derhos, medmindre Prolongationsbevilling

erholdes, inden 8 Uger efter Varslets Udløb begjæres opført paa Ugefarttet eller, forsaavidt den er overført til skriftlig Behandling, begjæres berammet til Foretagelse. Prolongationsbevilling meddeles i dette Tilfælde gratis.

Disse Regler skal ogsaa gjælde i de Tilfælde, som omhandles i § 131 i Lov om Konkurs og Konkursboers Behandling af 6te Juni 1863.

§ 37. De om Paaanke til Overretten i de foregaaende Ser givne Forfrifter skal ogsaa finde Anvendelse ved Paaanke til Kristiania Byret, hvor denne ifølge Lov af 17de Mars 1866 § 1 Lit. f er Overdomstol.

§ 38. Den Ankefrist af Aar og Dag, som ifølge § 11 i Lov om Paakjendelse af smaa Gjældsjaager ved Forligelseskommissionerne af 8de Mai 1869 tilkommer Fordringshaveren, forkortes til 3 Maaneder; ligesaa skal Ankefristen herefter være 3 Maaneder i de Tilfælde, som omhandles i Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lovgivningen om Forligelsesvæsenet af 17de Juni 1880 § 13.

§ 39. Fristen for Skjøn Paaanke til Over- skjøn skal herefter være 3 Maaneder i de Tilfælde, hvor en kortere Frist ikke særlig er fastsat.

Foraavidt under Rettergang Paaanke af Skjøn kan ske uden Hensyn til Frist, har det dermed sit Forblivende.

§ 40. Dpreisningsbevilling maa for Fremtiden ikke meddeles, uden hvor særegne Omstændigheder taler derfor, men kan i saa Fald gives til Paaanke af ethvert Slags samt uden Hensyn til, om der er fastsat en anden Ankefrist, end den sædvanlige.

I Bestemmelsen i Lov om Konkurs og Konkursboers Behandling af 6te Juni 1863 § 134 gjøres dog herved ingen Forandring.

Efterat 3 Aar er forløbne fra Ankefristens Begyndelse, maa Dpreisning ikke meddeles.

Dpreisningsbevilling meddeles af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. For saadan Bevilling betales, naar Sagen angaar en større Værdi end 1 000 Kroner, 50 Kroner og ellers 25 Kroner. Er der tilstaaet Parten fri Sagførsel, erlægges ingen Betaling; ogsaa ellers kan Betalingen estergives, hvor Omstændighederne særlig taler derfor.

Sjette Kapitel.

Forfjellige Bestemmelser.

§ 41. Modstævning skal ikke være fornøden for, at Modkrav kan gjøres gjældende til Likvidation, eller for, at den indstævnte Part kan føre Vidner, medmindre Vidner angaaende Modkrav agtes førte samtidigt med dettes Fremføttelse.

Ikke heller skal det for Fremtiden være nødvendigt i Tilfælde af Paaanke at stævne dem, der tidligere har kjendt eller handlet i Sagen, med-

mindre der agtes nedlagt nogen Paastand imod dem, eller der ved den Dom, som indantes, er ilagt dem Ansvar.

Forfriften i L. 1—13—13 om afhørte Vidners Indstævning skal for Fremtiden alene gjælde, forsaavidt der agtes ført Bevis for Vidnets Inhabilitet eller for, at det har forklaret sig paa en Maade, der kan medføre Strafanfvar.

§ 42. Forligsmægling er ufornøden, hvor Forkyndelsen for Sagvolderen maatte ske i Udløudet eller offentlig overensstemmende med Reglerne i § 9, og han heller ikke her i Riget har nogen Fuldmægtig, som paa hans Vegne kan indkalbes.

§ 43. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1893. Herved iagttages følgende Overgangsbestemmelser:

1. Med Hensyn til Stævnemaal og Indkaldelser, der er forkyndte, forinden Loven træder i Kraft, kommer de tidligere Varselsbestemmelser fremdeles til Anvendelse; dog skal det, hvor derved en Forkortelse kan opnaaes, være tilladt at gjentage Stævnemaal eller Indkaldelsen med Varsel efter nærværende Lov.
2. Ved Anvendelsen af § 23 medregnes ikke Indlæg fremlagt for Lovens Ikrafttræden. Forfrifterne i §§ 26 og 27 kommer kun til Anvendelse paa Forhold udvist efter nævnte Tidspunkt. Forvrigt bliver Bestemmelserne i tredje Kapitel at anvende ogsaa i de Sager, der henstaar ved Retterne paa den Tid, Loven træder i Kraft.
3. De i Loven bestemte forkortede Ankefrifter skal ogsaa gjælde ved ældre Domme og Forretninger, saaledes at der ikke skal tilkomme Vedkommende en længere Ankefrist, end om Dommen var affagt eller Forretningen afholdt den 1ste Januar 1893. Samme Regel skal ogsaa gjælde med Hensyn til Anvendelsen af Forfriften i § 34 paa Exekutions- og Udpantningsforretninger, afholdte forinden Lovens Ikrafttræden.
4. Forfriften i § 36 bliver at iagttage i alle Tilfælde, hvor Ankestævning udtages, efterat Loven er traadt i Kraft.
5. Lovens Regler om Dpreisning skal ligeledes gjælde i alle Tilfælde, hvor Dpreisning meddeles, efterat Loven er traadt i Kraft; dog kan Dpreisning ikke gives i noget Tilfælde, hvor dette efter de tidligere Regler ikke kunde være skeet, saafremt Ankefrist allerede forinden Lovens Ikrafttræden er udløben.

§ 44. Fra Lovens Ikrafttræden ophæves, foruden de ovenfor særlig nævnte, tillige enhver anden Bestemmelse, der strider mod nærværende Lov, saasom: Kong Kristian den femtes norske Lov 1—4—2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 21, 25, 30 og 31, 1—6—10 og 12, Forordning angaaende Rettens vedbørlige og hurtige Pleie af 3die Juni 1796, Kap. V og VI, For-

ordning om Stiftsøverretterne af 11te August 1797 §§ 23 og 28, Reskript af 10de November 1797 angaaende terminus executionis i Stiftsøverretsdomme, Lov om Høiesteret af 12te September 1818, § 5, 5te Punktum, Lov om Forandring i den ved Lovens 1—4—8 og 9 samt Forordning af 11te August 1797, § 23 bestemte Barselstid i civile Sager af 20de Juli 1824, Lov angaaende Forligelsesvæsenet af samme Dato §§ 28, Bogstav b, 43 1ste Punktum, 44, 45 og 73, og Lov af 23de April 1839, hvorved Kgl. Resolution af 9de December 1803, bekendtgjort ved Cancelli-Plakat af 17de s. M., ophæves. Ligeledes ophæves Forordning af 5te Mai 1797, § 7, forsaavidt deri bestemmes, at Barslet inden Maanedstingskredsen skal være det samme som inden Thinglaget.

Lov indeholdende Forandring i Lov af 8de Juni 1881 om abnorme Børns Undervisning, dat. 4de Juni 1892.

Lov af 8de Juni 1881 om abnorme Børns Undervisning § 6 skal herefter lyde saaledes:

Det paaligger ethvert Skolestyre aarlig efter et af Kongen anordnet Schema at afgive Indberetning om ethvert inden Kommunen værende abnormt Barn, der befinder sig inden de i § 3 fastsatte Aldersgrænser. Indberetningen skal, første Gang et Barn anmeldes, og saafremt det af Kirkedepartementet forlanges, ogsaa senere være ledsaget af vedkommende Embedslæges Erklæring. Indberetningen oversendes gennem Folketskolens Overtilsyn til Departementet. Dette bestemmer, hvilke af de efter § 3 skoleberettigede, men ikke forsvarlig underviste, Børn, der hvert Aar bliver at henvise til en Abnormskole, og til hvilken. Bestemmelsen meddeles gennem Folketskolens Overtilsyn Distriktets Skolestyrer, som derefter har at besørge Indkaldelse til Skole i Overensstemmelse med Departementets Afgjørelse.

Senest inden $\frac{1}{4}$ Aar efter et Barns Henvisning til en Abnormskole og senere mindst 1 Gang aarlig bliver det af Tilsynskommissionen at undersøge, hvorvidt et fortsat Ophold ved denne Skole er fornødent eller vil være til væsentligt Gavn. I modsat Tilfælde, eller hvis derom er Meningsforskjel mellem Tilsynskommissionen og Bestyreren, bliver Sagen at indberette til Kirkedepartementet, der afgjør, om Barnet skal hjemsendes eller oversendes til en anden for dets Abnormitet mere passende Skole.

Forsørgere, der uagtet skeet Indkaldelse tilbageholder Børn fra Stolerne, straffes med Bøder. Vedtages Bøderne, kan de inddrives ved Udpantering; i modsat Fald paatales Sagen som Politisag.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Sparebanker af 6te Juli 1887, dat. 11te Juni 1892.

Det i Lov om Sparebanker af 6te Juli 1887 § 3, 2det Punktum, bestemte Tidsrum, inden hvilket ældre Sparebankers Planer maa forandres i Overensstemmelse med Lovens § 2, Litr. d, sidste Punktum, forlænges til 7 Aar fra Lovens Ikrafttræden.

Lov indeholdende Tillæg til Lov angaaende Forbrydelser af 20de August 1842, dat. 18de Juni 1892.

Fjortende Kapitel af Lov angaaende Forbrydelser af 20de August 1842 gives følgende Tillæg:

§ 10. Med Bøder, Fængsel eller Strafarbejde i 5te Grad straffes den Mand, som ved uvillig at unddrage sig for efter Evne at hvide en af ham udenfor Ægtekab besvangret Kvinde den i Anledning af Svangerstabet eller Medkomsten fornødne Bistand, bevirker eller medvirker til, at hun hensættes i en nødlidende eller forladt Tilstand, hvorunder hun begaar nogen strafbar Handling rettet mod Fostrets eller Barnets Liv, eller ved hvilken dette udsættes for Fare.

§ 11. Med Fængsel eller Strafarbejde i 5te Grad straffes den Mand, der, vidende om, at en af ham udenfor Ægtekab besvangret Kvinde tilfigter nogen strafbar Handling, rettet mod Fostrets eller Barnets Liv, eller ved hvilken dette udsættes for Fare, undlader at foretage Skridt, hvorved Handlingen kunde være blevet forebygget. Har Handlingen bevirket Barnets Død, kan Strafarbejde i 4de Grad anvendes.

§ 12. Med Bøder eller Fængsel straffes Forældre, Husbondsfolk og andre i lignende Stilling, som, ved at undlade at hvide nogen til deres Husstand hørende Kvinde den i Anledning af hendes Svangerstab eller Medkomst fornødne Bistand, bevirker eller medvirker til, at hun hensættes i en nødlidende eller forladt Tilstand, hvorunder hun begaar nogen strafbar Handling, rettet mod Fostrets eller Barnets Liv, eller ved hvilken dette udsættes for Fare.

Naar samme Maade straffes de, naar de med Rundskab eller bestemt Formodning om, at nogen til deres Husstand hørende Kvinde hemmeligholder sit Svangerstab, undlader at henvende sig til hende og søge at faa hendes Tilstand aabenbaret og derved medvirker til, at hun begaar saadan strafbar Handling som ovenfor nævnt.

**Lov om Udvidelse af Lov angaaende Stemme-
givning ved offentlige Valg af 14de Mai 1872,
dat. 18de Juni 1892.**

Lov af 14de Mai 1872 angaaende Stemme-
givning ved offentlige Valg § 1 udvides til ogsaa
at gjælde Valg, der foretages i Henhold til For-
mandstabslovene af 14de Januar 1837, §§ 2 og
9, samt Valg, der efter gjældende Lovgivning
foretages efter de om Kommunevalg gjældende
Regler.

**Lov om Ansvar for Skade paa Bofæ ved Hund
og om Optagelse af Hund m. v., dat. 18de
Juni 1892.**

§ 1. Skade, der forvoldes Bofæ ved Hund,
erstattes af Hundens Eier eller Besidder. I Gjen-
tagelsetilfælde kan der tillige ilægges Bøder fra
Kr. 5,00 til Kr. 25,00. Bøderne tilfalder Kom-
munkassen i det Distrikt, hvor det beskadede
Dyr er hjemmehørende.

§ 2. Erstatning i Anledning af foran-
staaende Bestemmelse fastsættes ved Skjøn, afholdt
overensstemmende med § 41 i Lov om Jords
Fredning af 16de Mai 1860.

§ 3. Hund, som findes ifærd med at jage
eller skade Bofæ i Strækning, hvor dets Eier
eller Besidder har Ret til at lade det beite, kan
efter han Foranstaltning strax dræbes paa Stedet
eller optages. Saadan Optagningsret tilkommer
derhos enhver anden Havneberettiget i Stræk-
ningen.

Ligeledes kan Hund, der paa egen Haand
jager Elg eller Hjort, optages af hvemsomhelst,
hvorhos Eieren eller Besidderen — uanset om
Hunden er optaget eller ikke — ilægges Bøder
fra Kr. 5,00 til Kr. 25,00. I Gjentagelsetilfælde
fættes Bøderne fra Kr. 25,00 til Kr. 100,00.

Bøderne tilfalder Kommunkassen i det Di-
strikt, hvor den ulovlige Jagen først er iagttaget.
Forjaavidt Eieren eller Besidderen strax lader
Hunden dræbe, bortfalder Bøderne.

Hund, der træffes jagende paa egen Haand
efter andet Bildt, kan optages efter Foranstalt-
ning af Grundens Eier eller Besidder, Havne-
eller Jagtberettiget i vedkommende Strækning —
af den Jagtberettigede dog kun, forjaavidt hans
Ret støtter sig til et andet Grundlag end en af
Lovgivningen tilstedet almindelig Jagtfrihed.

§ 4. Optagen Hund skal forvarligen be-
handles og forpleies. Den bliver snarest muligt
at overlevere Lensmanden, der har med Henhyn
til Dyret at gaa frem efter de i Lov af 22de
Mai 1869 om visse Slags indsat eller hittet
Bofæ foreskrevne Regler.

§ 5. Sag, som rejser sig af denne Lovs
Bestemmelser, behandles som Politisag.

Paatalen er i det i 2det Afsnit af § 3 om-
handlede Tilfælde offentlig.

§ 6. Lov af 14de Mai 1886 om Ansvar
for Skade paa Bofæ ved Hund og om Optagelse
af Hund sættes herved ud af Kraft.

**Lov om Tilsyn med Arbeide i Fabriker m. v.,
dat. 27de Juni 1892.**

§ 1. Enhver fabrikmæssig dreven Virksom-
hed, hvorved samtidig og regelmæssig et større
eller mindre Antal Arbeidere husselsættes, her-
under indbefattet Haandværksdrift, der foregaar
fabrikmæssig, Drift af Bergværker, Opberednings-
værksteder, Hytteværker samt andre Anlæg for Ud-
vinding og Forædling af Mineralier, skal være
denne Lovs Bestemmelser undergivne. Hvorvidt
noget Arbeidssted skal betragtes som gaaende ind
under Loven, afgjøres i Tilfælde af Tvist af Til-
synsmyndigheden (§ 35).

§ 2. Enhver Indehaver af en Bedrift, der
gaar ind under denne Lov, har inden 8 Dage,
efterat Loven er traadt i Kraft, eller i Tilfælde,
efterat Virksomheden er begyndt, at anmelde samme
for Tilsynsmyndigheden med Angivelse af dens Gjen-
stand og Art samt Antallet af dens Arbeidere af
de forstjellige i Loven omhandlede Aldersklasser.

§ 3. Enhver, som vil oprette og drive in-
dustrielt Anlæg af det i § 1 omhandlede Slags
eller omdanne et allerede bestaaende saadant, er
berettiget til, naar han underretter Tilsynet om
sin Hensigt og den paatænkte Drifts Art samt
forelægger det Planen for Anlægget og for de
paatænkte Bygninger og deres indre Anordning,
at erholde Tilsynets Udtalelse om, hvorvidt det
af Henhyn til denne Lovs Bestemmelser finder
noget ved Planens Befølgelse at erindre.

§ 4. Arbeidsstederne med alt, hvad der paa
deres Omraade eller i deres Nærhed er anbragt
af løse eller faste Indretninger, som høre Virk-
somheden til, skal være saaledes indrettede og ved-
ligeholdte, at Arbeidernes Sundhed, Liv og Lem-
mer er beskyttede saavidt gjørligt og paa hensigts-
svarende Maade.

§ 5. Arbeidsstederne skal i det Omfang,
Omstændighederne tillader, være forsynede med
et i Forhold til Arbeidsrummernes Beliggenhed
og Arbeidernes Mængde tilstrækkeligt Antal let
tilgjængelige, hensigtsmæssig anbragte Trapper
og Udgange til Benyttelse i Tilfælde af pludselig
opstaaet Ildsvaade eller deslige. Hvor Forhol-
dene paatræver det, kan Tilsynet paahvde Anstaf-
felsen af færlige Redningsapparater.

Tilsynet kan tillige paahvde Anbringelsen af
én eller flere Dynafledere.

§ 6. De til Færdjel bestemte Gange i Rum, hvor Maskiner findes, skal have en saadan Bredde og Høide, at de Arbeidere, som betjener disse, eller forbigaaende, naar almindelig Forsigtighed iagttages, ikke er udsatte for at komme i farlig Berøring med de løbende Dele af samme.

§ 7. Arbeidsrummene skal være behørig oplyste ved Dagslys eller kunstig Belysning, saa at særlig alle løbende Dele af en Maskine, som under Driften kan medføre Fare for Arbeiderne, tydelig være behørig opvarmede.

§ 8. I Arbeidsrum, i hvilke der findes eller kan udvikle sig eksplosible eller let antændelige Gasarter, Damp eller Støv, skal den kunstige Belysning ske paa en saa betryggende Maade, som der er Anledning til. Hvor Arbeidsforholdene og Driftens Art tillader det, skal Arbeidsrummene tillige være behørig opvarmede.

§ 9. I Arbeidsrummene maa ikke beskæftiges flere Arbeidere end rimeligt i Forhold til Rummenes Størrelse og den Plads, som optages af Maskiner, Redskaber, Materialier og lignende. Der skal paa hensigtsmæssig Maade sørges for behørig Luftvevling, i fornødent Fald ved mekaniske Indretninger, saaledes at Luften saavidt mulig holdes fri for skadeligt Støv, sundhedsfarlige Gasarter og Damp, ond Lugt eller stor Hede, og at Luftvevlingen er tilstrækkelig i Forhold til Antallet af Arbeidere. Ligeledes bør der ved Ventilation og i fornødent Fald ogsaa ved Afspærring sørges for, at giftige Gasarter, Røg, Støv, stærk Hede, Damp og Stank, der kan udvikle sig i enkelte Arbeidsrum og under visse Dele af Bedriften, ikke trænger ind i andre Arbeidsrum.

§ 10. Det skal paasees, at til Arbeidsrum, i hvilke giftige Stoffer forarbejdes eller anvendes, ikke andre end de der beskæftigede Arbeidere har Adgang.

§ 11. Lokalerne skal i det Omfang, Forholdene tillader, jævnlig rengjøres, og navnlig skal Gulvene i Arbeidsrummene i Nærheden af Maskiner og af Fordybninger, i hvilke Dele af Drevværket bevæger sig, holdes saaledes rene, at Olie og Smørelse ikke gjør dem slibrige. Bægge og Tag skal, hvor det findes nødvendigt, holdes tilbørlig hvidtede; er de malede, skal de holdes rene ved Vaskning.

§ 12. Paa eller ved Arbejdsstedet skal der være Adgang for Arbeiderne til at faa varmet sin Mad og til, naar Veiret kræver det, at nyde sine Maaltider i opvarmet Rum.

§ 13. Kjedler og Rørledninger, der er udsatte for Damptryk, skal være betryggende forarbejdede, udstyrede og vedligeholdte. De skal være Gjenstand for saadan Undersøgelse og Efterhyn, saavel før de tages i Brug som senere, som anordnes af Kongen, der ogsaa afgiver de yderligere Forskrifter, som i Anledning af de i denne § indeholdte Bestemmelser ansees fornødne. Eieren

er ved disse Undersøgelser forpligtet til at yde Bistand i den Udstrækning, som de paa Arbejdsstedet tilstedeværende Hjælpemidler medgiver.

§ 14. Paa ethvert Sted, hvor en Dampkedel benyttes, skal findes opslaaet en af vedkommende Regjeringsdepartement udfærdiget Veiledning med Hensyn til sammes Betjening.

Tilsynet kan, om det finder det fornødent, forlange, at den, der er ansvarlig for Kjedlens Behandling, skal være forsynet med en af Tilsynet godkjendt Bevidnelse for at være i Besiddelse af den fornødne Kyndighed.

§ 15. Med Hensyn til de i Anlæggene anbragte Maskiner — det til samme hørende Drevværk samt den bevægende Maskine (Kraftmaskinen) herunder indbefattet — gælder særlig følgende:

- a. Maskineri, Maskindele, Aksler, Drevremme og andre Overføringsmidler for Drevkraft, der frembyder Fare for Arbeiderne under deres Syssel eller i Forbigaaende, skal omhyggelig indhegnes eller indkapsles.
- b. Vandhjul, Turbiner og lignende Vandmotorer skal være forsvarlig omgærdede, og i den til samme forende Vandrende skal paa hensigtsmæssigste Sted eller Steder være anbragt Rist til Forebyggelse af Ulykker.
- c. Kraftmaskinen maa ikke sættes i Gang, førend dette er meddelt Arbeiderne ved et Signal, der kan høres tydelig i de Arbeidsrum, hvori der findes Maskiner, som skal sættes i Bevægelse.
- d. Fra ethvert Arbeidsrum, hvori der benyttes Maskiner, som bevæges af Kraftmaskinen, og hvori der ikke findes Indretninger til at udløse samtlige Maskiners Forbindelse med Kraftmaskinen, skal der kunne gives Stoppe-signal til denne.
- e. Naar Kraftmaskinen driver flere selvstændige Bedrifter, skal Hovedakslen i enhver af disse kunne stanses, uafhængig af, om Kraftmaskinen vedbliver at gaa.

§ 16. Luger, Trappenedgange, Abninger i Jorden for Gruber eller lignende, aabenstaaende Kar eller store Beholdere, Damme, Vandrender og Isrender skal indhegnes eller forsynes med Rækværk i den Udstrækning, som det af Hensyn til Arbejdernes Sikkerhed ansees nødvendigt, og som Driftens Art og Bestaffenhed tillader.

§ 17. De fornødne Bestemmelser om, hvad der i de enkelte Tilfælde til Gennemførelse af Forskrifterne i §§ 4—14 bliver at foretage, gives af Tilsynet. Hvor Bedriftens Art og Bestaffenhed eller tilstedeværende Omstændigheder medfører, at Forskrifterne ikke med Rimelighed kan fordres gennemførte i sin fulde Udstrækning, kan Tilsynet indrømme de fornødne Lempninger.

§ 18. Rammes nogen Arbejder, der er beskæftiget i en Bedrift, som omfattes af denne Lov, under Arbejdet af nogen Bestadigelse, der kan antages at gjøre ham udygtig til Arbejde i

mindst 8 Dage, skal Bedriftens Eier eller Bestyrer uophødelig indgive skriftlig Anmeldelse derom med Forklaring om Ulykkens Aarsag og Omfang til Tilsynet, som foranstalter nærmere Undersøgelse anstillet angaaende Aarsagen til Ulykken og angaaende dens Følger.

§ 17. Børn under 14 Aar maa ikke anvendes til Arbeide, som gaar ind under denne Lov; dog kan Børn mellem 12 og 14 Aar med Tilsynets Tilladelse anvendes indtil 6 Timer daglig til lettere Arbeider, som ikke skader deres Sundhed eller hemmer deres legemlige Udvikling, naar Lægeattest fremskaffes for, at deres Helbreds-tilstand ikke gjør dem usikrede til det Arbeide, hvortil de bestemmes. Lægeattest meddeles i fornødent Fald af vedkommende Embedslæge, der for Undersøgelsen og Attestens Udstedelse betales med 50 Ore, som udredes af Arbeidsgiveren.

Unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar maa ikke anvendes dertil over 10 Timer daglig og i Alderen mellem 14 og 16 Aar kun til lettere Arbeider, som ikke skader deres Sundhed eller hemmer deres legemlige Udvikling.

§ 18. Formiddag og Eftermiddag skal Børn og unge Mennesker under 18 Aar senest 4½ Time, efterat deres Arbeide er begyndt, have en Hviletid af ½ Time. Unge Mennesker skal derhos, naar Arbeidet varer over 8 Timer, have en Time fri til Middagshvile.

I Hviletiderne maa Arbeide ikke tillades dem og Ophold i Arbeidsrummene kun da, naar enten de Dele af Driften, i hvilke de sysselsættes, er fuldstændig indstillede, eller Tilsynet dertil meddeles Tilladelse.

§ 19. Børn og unge Mennesker under 18 Aar maa ikke sysselsættes før Kl. 6 Morgen eller efter Kl. 8 Aften.

§ 20. Personer, der endnu ikke er udstrevede af Folkestolen, maa ikke anvendes til Arbeide, der gaar ind under denne Lov, i den for dem bestemte Undervisningstid eller i Løbet af den Time, der gaar forud for samme.

Arbeidsgiverne skal for hvert af dem sysselsat Skolebarn være forpligtede med den i § 16 i Lov om Folkestolen paa Landet af 26de Juni 1889 og i § 18 i Lov om Folkestolen i Kjøbstæderne af samme Dag omhandlede Bevidnelse fra vedkommende Lærer.

Naar Skolestyret finder det nødvendigt, forat et Skolebarn skal opnaa det fornødne Kundskabsmaal, at Barnets Arbeidstid indskrænkes yderligere end i nærværende Lov foreskrevet, kan det i saa Henseende afgive den fornødne Bestemmelse.

§ 21. Det maa ikke tillades Kvinder at arbejde i de første 6 Uger efter deres Medkomst. Dette Tidsrum kan dog i enkelte Tilfælde indskrænkes til 4 Uger, naar vedkommende Kvinde kan fremlægge Vidnesbyrd fra en Læge om, at hun uden Skade kan udføre det for hende bestemte Arbeide.

§ 22. Ved Bergverker og deslige maa Børn og Kvinder ikke benyttes til Arbeide under Dagen.

§ 23. Børn og Kvinder maa ikke benyttes til Krensning, Smøring eller Eftersyn af Afseledninger eller Maskiner under Gangen eller til Paalægning af Kemme, Tauge eller deslige paa omdreivende Skiver, medens disse er i Bevægelse, uden hvor det er aldeles usfarligt.

§ 24. Personer under 18 Aar maa ikke benyttes til Pasning af Dampkedler eller af Maskiner, hvis Betjening udkræver særlig Forsigtighed.

§ 25. Ingen Arbeidsgiver maa sysselsætte noget Barn eller ungt Menneske under 18 Aar, forinden han ved forevist Fødselsattest eller skriftlig Bevidnelse fra nogen offentlig Funktionær har forvisset sig om sammes Alder.

Ved ethvert Arbeidssted skal Arbeidsgiveren føre en Liste over de Børn og unge Mennesker, som beskæftiges der, hvilken skal indeholde Oplysning om deres Navn, Alder og Bopæl, om Dagen, hvorpaa de tiltræder og forlader Arbeidet, om deres Forældres eller Foresattes Navn og Stilling samt i Tilfælde deres Undervisningstid. Listen tilligemed de i §§ 17 og 20 og i nærværende §'s 1ste Led omhandlede Attester skal stedse være tilgængelige for Tilsynet.

Maaden, hvorpaa Listen skal være indrettet, fastsættes af vedkommende Regjeringsdepartement, som ogsaa kan anordne, at andre Oplysninger end de ovenfor nævnte skal meddeles deri.

§ 26. Lovens Bestemmelser kan i følgende Tilfælde undergaa nedenstaaende Lempninger:

- a. Ved Virksomheder, hvis Art og Bestaaffenhed maatte udkræve det, kan unge Mennesker tillades sysselsættes til enhver Tid af Døgnet, dog ikke udover det i § 17 bestemte Timetal. Bestemmelserne om Hviletid saavel for Børn over 12 Aar som for unge Mennesker kan derhos afændres overensstemmende med Virksomhedens Krav.
- b. Naar Naturomstændigheder, Ulykkeshændelser eller andre upaaregnelige Begivenheder har forstyret et enkelt Anlægs regelmæssige Drift eller udsætter Driften for at forstyrres, kan paa derom indgivet Andragende den daglige Arbeidstid for unge Mennesker tillades forlænget for et kortere Tidsrum, ligesom de ogsaa kan tillades beskæftigede som i Litra a anført.
- c. Tilladelse til forlænget Arbeidstid kan ved almindelige Forrifter meddeles for Bedrifter, for hvilke det er særegent, at der til sine Tider arbeides længere end sædvanligt.
- d. Ved Bedrifter, hvor Arbeidet af Tilsynet skønnes at være af lettere Art, kan det tillades, at unge Mennesker i Ugens 5 første Hverdage beskæftiges indtil 10½ Time daglig, dog saaledes, at den samlede ugentlige Arbeidstid ikke overstrider 60 Timer.

Øbennevnte Lempninger meddeles af Tilshynet, dog saaledes, at dets Beslutninger i de under Lit. a, c og d omhandlede Tilfælde ikke træder i Kraft, førend de er godkendte af vedkommende Regjeringsdepartement.

I de under Lit. b nævnte Tilfælde udkræves ingen Tilladelse af Tilshynet, naar det gjælder Redning af Menneskeliv, og heller ikke ellers for de to første Døgn.

§ 27. Fra Kl. 6 Aften før en Søn- eller Helligdag til næste Dags, eller, naar to eller flere Helligdage følger paa hinanden, til den sidste Helligdags Aften Kl. 10 maa Arbeide ikke finde Sted, undtagen Bedriftens Bestaaffenhed eller andre Omstændigheder gjør Arbeide uundgaaelig fornødent. Hvorvidt dette er Tilfældet, afgjøres af vedkommende Regjeringsdepartement eller for enkelt Anledning af Tilshynet.

Arbeidere i saadanne Bedrifter skal have hveranden Søndag fri, medmindre det af Tilshynet skjønnes at være umuligt.

Uopsætteligt Reparationsarbeide kan foregaa uden særskilt Tilladelse, men bliver straks at melde Tilshynet.

§ 28. Kongen kan for enkelte Anlæg eller Bestjæftigelser saavel som for hele Klasser af Bedrifter, som han finder at være forbundne med særskilt Fare for Sundhed, Liv eller Lemmer eller lettelig at kunne bevirke Overanstrengelse, fastsætte nedenstaaende stjæpende Vilkaar og Bestemmelser, efterat Erklæringer er indhentedes fra vedkommende Tilshyn, samt, forsaavidt Omstændighederne tillader det, fra vedkommende Arbeidsgivere:

- a. at særegne Forsigtighedsforanstaltninger skal træffes;
- b. at der bliver at fastsætte en bestemt daglig Arbeidstid, hvilken for Børns og unge Menneskers Vedkommende skal kunne indskrænkes yderligere, end denne Lov medfører;
- c. at Anvendelsen af Børn og unge Mennesker skal være forbudt i større Udstrækning end i Loven forøvrigt bestemt;
- d. at med Hensyn til visse Virksomheder lignende Forbud gives for frugtsommelige Kvinners Vedkommende;
- e. at det ikke maa tillades Arbeiderne at nyde sine Maaltider eller tilbringe sine Hviletider i Arbeidsrummene, men at særskilte derfra tilbørlig affondrede Lokaler til dette Brug anvises dem.

§ 29. Det paaligger Arbeidsgiverne at vaage over Jagttagelse af Sømmelighed og gode Sæder paa Arbeidsstederne, særlig hvor Arbeidere af begge Kjøen er bestjæftigede.

§ 30. Opgjør mellem Arbeidsgivere og Arbeidere skal finde Sted mindst én Gang ugentlig i kontante gangbare Penge og paa eller ved Arbeidsstedet.

Reglement (jfr. § 32) eller særlig Overenskomst mellem Arbeidsgivere og Arbeidere kan dog bestemme andre Opgjørskrifter.

Der maa ikke fra Arbeidernes Lønning gjøres Fradrag i særskilt Diemed uden deres udtrykkelige Samtykke eller med Hjemmel i Lovgivningen eller Reglementet.

§ 31. Opsigelsesfristen mellem Arbeidsgiver og fast Arbeider er 14 Dage, naar ikke anderledes skriftlig eller i Genhold til Reglement er vedtaget. Lov angaaende Bergverksdriften af 14de Juli 1842, § 60 forbliver usforandret.

Friften skal i ethvert Fald være lige lang for begge Parter.

Som fast Arbeider ansees enhver, der enten udtrykkeligen er antaget som saadan, eller som i 4 Uger har været bestjæftiget i Bedriftens regu-lære Arbeide.

Afbrødes Arbeidet ved Ulykkeshændelser, Naturomstændigheder eller andre upaaregnelige Begivenheder, herunder ikke indbefattet Konkurs, horisfalder Opsigelsesfriften.

Hvor skriftlig Kontrakt oprettes, skal Arbeideren, inden den underskrives, have den udleveret til Gjennemshyn i mindst 24 Timer og Kontrakten indeholde Anførsel om, at saa er skeet. Den skal underskrives af begge Parter, og hver af dem skal have sit Eksemplar.

Kontrakten kan ikke før Opsigelsesfristens Udløb ensidig fragaaes af Arbeidsgiveren, medmindre Arbeideren har gjort sig skyldig i en alvorlig Krænkelser af Reglementet eller forøvrigt i en alvorligere Forgaaelse. Den kan ikke fragaaes af Arbeideren, medmindre Arbeidsgiveren undlader at opfylde sine Forpligtelser mod ham, behandler ham paa en Maade, der strider mod Loven eller Kontrakten, eller tilsteder, at andre behandler ham paa en saadan Maade.

Hvis en skriftlig Kontrakt mellem Arbeidsgiver og Arbeider ikke har været udleveret denne til Gjennemshyn i 24 Timer, skal de i Loven indeholdte Bestemmelser om Opgjør, Lønningers Udbetaling og Opsigelsesfrist være gjældende. Hvis en Kontrakt indeholder ulige lange Opsigelsesfriften for Parterne, skal den forsaavidt være ugyldig og Opsigelsesfrist af 14 Dage være gjældende.

§ 32. Arbeidsgiverne i de Virksomheder, der bestjæftiger mere end 25 Arbeidere, eller for hvilke Tilshynet uden Hensyn til deres Arbeiderantal finder Grund til at paabyde det, er forpligtede til at istandbringe et Reglement angaaende den hele Arbeidsordning, de for Bedriften gjældende Ordensregler, Betingelserne for Antagelse og Afstedigelse og Betalingen af Lønninger.

Hvis Reglementet fastsætter Bøder, maa disse ikke overstige en halv Dags Løn undtagen for grovere Forgaaelser, der kan medføre Fare for Folks Liv, Lemmer eller Helbred eller for større

Ødelæggelse eller Bestadigelse af Gods, hvilke Tilfælde i Reglementet eksempelvis skal nævnes.

Det, der indkommer ved Bøder, tilfalder den Sygekasse, som vedkommende Regjeringsdepartement bestemmer.

Fradrag i Lønningerne for mangelfuldt Arbejde eller Ødelæggelse af Materialier anses ikke som Bøder.

Reglementet skal inden 4 Uger efter nærværende Lovs Ikrafttræden, eller for nye Virksomheders Vedkommende inden 4 Uger efter Bedriftens Åbning, indsendes til vedkommende Fabrikinspektør, som derefter snarest mulig med sin Udtalelse oversender Reglementet til vedkommende Regjeringsdepartement til Godkjendelse, der kun kan meddeles, forsaavidt det ikke i noget Stykke strider mod Lovens Forrifter.

Under Reglementets Istandbringelse bør Arbejdsgiveren give mindst 5 Repræsentanter for Arbejderne Anledning til at udtale sig om Bestemmelserne i samme. Disse Repræsentanter vælges af og iblandt de over 18 Aar værende Arbeidere.

Til Overveelse af Sagen bør der være givet de valgte Repræsentanter 8 Dages Frist. Vidnesbyrd om, at foransførte er iagttaget, bør medfølge til Departementet.

Dette skal ogsaa iagttages, naar Tillæg til eller Forandringer i et allerede godkendt Reglement agtes udfærdige.

Bestemmelserne om Bøder i 2det, 3die og 4de Led skal gjælde, ogsaa hvor Reglement ikke istandbringes.

§ 33. Paa ethvert Arbejdssted skal de i Henhold til denne Lov af Kongen eller andre Myndigheder udfærdigede Anordninger, forsaavidt de vedkommer Arbejdsstedet, hvoriblandt det udfærdigede Fabriks- og Arbejdsreglement, Angivelser af de Timer i Døgnet, da Børn, unge Mennesker og Boksne begynder og slutter Arbejdet, samt af deres Hviletider, findes opslaaede i det fornødne Antal Eksemplarer trykte eller skrevne med tilstrækkelig store og tydelige Bogstaver.

Et Eksemplar af Reglementet udleveres enhver Arbejder.

§ 34. Arbejderne kan ikke i videre Omfang, end Loven udtrykkelig hjemler, retsdygtig vedtage Fravigelser fra Lovens Forrifter.

§ 35. Tilsynet med denne Lovs Overholdelse besørjes af én eller flere Fabrikinspektører, der ansættes af Kongen med seks Maaneders Opfigelse, og hvis Løn udredes af Statskassen. Ved Valget af disse Mænd skal det særlig have sig for Øie, at de er i Besiddelse af teknisk Indsigt. I enhver Kommune, hvor der findes Virksomheder, som gaar ind under denne Lov, skal der være et stedligt Tilsyn, bestaaende af Sundhedskommissionens Formand eller en anden dertil af Kommunesstyret antaget Læge samt en af Sundhedskommissionen blandt dens øvrige Medlemmer opnævnt

Mand. Hvor saadant maatte findes fornødent, kan Kommunesstyret bestemme, at der skal oprettes et stedligt Tilsyn, bestaaende af mindst 2 særskilt af Kommunesstyret valgte Mænd, som hvis Formand fungerer Sundhedskommissionens Formand eller en anden af Kommunesstyret valgt Læge. Det stedlige Tilsyn skal paa Forlangende træde sammen med Fabrikinspektøren. Omfanget af dets Myndighed og dets Forhold til Inspektørerne bestemmes af Kongen. For det særskilte Tilsyn gjælder med Hensyn til Udeblivelse fra Møder, dets indre Forretningsorden samt Funktionstiden for de valgte Medlemmer, hvad der i Loven af 16de Mai 1860 om Sundhedskommissionerne er bestemt.

Overtilsynet henligger under vedkommende Regjeringsdepartement.

For enkelt Veilighed eller enkelte Tilfælde kan Departementet lade Inspektionen foretage ved én eller flere dertil af samme antagne Mænd.

Fabrikinspektørerne med Assistenten, de af Departementet udsendte særlige Inspektører samt det stedlige Tilsyn skal til enhver Tid have uhindret Adgang til ethvert Anlæg eller Arbejdssted af de i § 1 omhandlede Slags samt til hvilken som helst Del deraf. Enhver, der har Befatning med Bedriften, skal være forpligtet til paa Begjæring at give Forklaring om de Forhold, som vedrører Eftersynet.

En fast ansat Inspektør maa ikke være delagtig i nogen Bedrift, som hører ind under nærværende Lov.

Gier eller Bestyrer af Virksomhed, som hører ind under denne Lov, maa ikke som Medlem af det stedlige Tilsyn deltage i Behandlingen af Sager, der angaar en Bedrift af samme Art som hans egen.

§ 36. Udgifterne ved det stedlige Tilsyn bæres af vedkommende Kommune, undtagen forsaavidt angaar den Steds- og Diætgodtgjørelse, der maatte tilkomme Sundhedskommissionens Formand eller den i dennes Sted eller som Formand i særskilt anordnede Tilsyn antagne Læge, hvilken Godtgjørelse udredes af Statskassen.

§ 37. Tilsynet og dets Assistenten saavel som de af Departementet udsendte særlige Inspektører er forpligtede til Hemmeligholdelse af de Drifts- og Forretningsforhold, hvormed de gennem sin Virksomhed maatte blive bekendte, samt til at afholde sig fra Efterligning af de af vedkommende Driftsherre hemmeligholdte Indretninger og Fremgangsmaader, som derunder er komne til deres Kundskab.

§ 38. Tilsynets Lovmedholdig fattede Beslutninger kan alene af vedkommende Regjeringsdepartement eller i fornødent Fald af Kongen ophæves eller forandres.

De af Tilsynet i Henhold til Loven givne Paalæg, Dispensationer osv. skal for at være gyldige være skriftlig affattede.

§ 39. Med Bøder fra fem til tusen Kroner straffes en Arbeidsgiver, som

1. overtræder de i Loven indeholdte eller i Henhold dertil udfærdigede Forskrifter til Sikrelse af Arbeidernes Sundhed, Liv og Lemmer eller de til Gjennemførelse af disse Forskrifter af Tilsynet givne Paalæg;
2. handler imod de i Loven indeholdte eller i Henhold dertil udfærdigede Forskrifter om Benyttelse af Børn, unge Mennesker eller Kvinder til Arbeide eller om Søn- og Helligdagsarbeide;
3. undlader tilbørlig at vaage over Jagttagelse af Sømmelighed eller gode Sæder paa Arbeidsstederne.

§ 40. Med Bøder fra fem til femti Kroner straffes en Arbeidsgiver, som

1. undlader de i Loven foreskrevne Anmeldelser eller Opflag (§§ 2, 12, 16, 27 og 33);
2. ikke paa Begjæring yder pligtig Bistand ved Eftersyn af Dampkedler og Kørledninger (§ 12);
3. undlader trods Paalæg fra Tilsynet at foretage, hvad han pligter til Udfærdigelse af Arbeidsreglement (§ 32);
4. ikke er forsynet med de foreskrevne Bevidnelser om Børns Helbredstilstand og Skolebørns Undervisningsstimer eller om Børns og unge Menneskers Alder (§§ 17, 20 og 25);
5. undlader at føre den i § 25 paabudne Liste eller viser grov Forsømmelighed med Hensyn dertil.

§ 41. Arbeidsgiver, der ulovligen affædiger en Arbeider eller overtræder de i § 30 indeholdte Forskrifter om Opgjør med Arbeiderne, straffes med Bøder fra fem til to hundrede Kroner.

Arbeider, der ulovligen forlader sit Arbeide, straffes med Bøder fra to til to hundrede Kroner.

§ 42. Forestaæns Bedriften i Arbeidsgiverens Sted af en dertil antagen Bestyrer, gjælder om denne, hvad der om Arbeidsgiveren er bestemt.

§ 43. Forældre eller andre Foresatte, der lader Børn anvende til Arbeide imod Lovens Bestemmelser, straffes med Bøder fra to til tyve Kroner.

§ 44. Med Bøder fra to til to hundrede Kroner straffes den, som vægrer sig ved overensstemmende med § 35 at give behørig Forklaring om Forhold, der vedrører Tilsynets Virksomhed.

§ 45. Overtrædelser af Lovens § 37 straffes med Bøder, Embedsfortabelse eller Affættelse, men, saafremt det er skeet i Hensigt at tilvende nogen en uberettiget Vinding, med Embedsfortabelse, Affættelse eller Strafarbeide i femte Grad. Straffelovens Kap. 24, § 32 kommer til Anvendelse.

§ 46. De i denne Lov omhandlede strafbare Handlinger paatales af det Offentlige; dog udkræves Fornærmedes Begjæring, forat Paatale skal kunne reises efter § 41.

Med Undtagelse af de i § 37 omhandlede paatales Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser efter de for Politisager givne Regler.

§ 47. De i Henhold til denne Lov idømte Bøder tilfalder Distriktets offentlige Sygekasse eller, saalænge saadan ikke er oprettet, et Hjælpefond for Arbeidere, der anvendes efter Kongens Bestemmelse.

§ 48. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli næste Aar.

Dog skal det ogsaa efter denne Tid være tilladt at benytte Børn mellem 12 og 14 Aar til Arbeide, der paa Grund af deres Alder ifølge Loven er dem forbudt, dersom de allerede var i saadan Bestjæftigelse, da Loven bekendtgjordes i Lovtidende.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Arv af 31te Juli 1854, dat. 27de Juni 1892.

Første Punktum af § 3 i Lov om Arv af 31te Juli 1854 skal herefter lyde:

„Uægte Barn tager Arv efter Moder og mødrene Frænder ligesom ægte Barn“.

§ 39 i samme Lov ophæves.

Lov om kommunale Slagtehus, Kjødkontrol v. v., dat. 27de Juni 1892.

§ 1. I Kommuner, for hvilke der er indrettet Slagtehus, hvis Veligheden og Plan er godkjendt af Kongen, kan Kommunestyret med Kongens Samtykke paabyde, at al Slagtning af nærmere bestemte Arter af Husdyr, hvis Kjød skal benyttes til Menneskesøde, skal foregaa i kommunale Slagtehus.

Paa samme Maade kan fastsættes, at al Handel med nærmere bestemte Arter af levende Husdyr inden en Kommune skal foregaa under Kontrol paa dertil bestemt Torv eller Plads.

§ 2. I enhver Kjøbstads- eller Ladestedskommune med over 4 000 Indbyggere, ligesom ogsaa i enhver anden By eller Landkommune, hvor saadant af Kommunestyret med Kongens Samtykke fastsættes, skal alt inden Kommunen slagtet eller til samme indført Kjød, der skal benyttes til Menneskesøde, undersøges af kommunal Kjødkontrollør, der saavidt muligt bør være examineret Dyrlæge.

§ 3. Kjød, som af kommunal Kontrollør findes tjenligt til Menneskesøde, skal stemples. Findes det uljeligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres Bedkommende,

forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige Sundhed eller ubrugbart som Næringsmiddel.

Hvis beslaglagt Kjøb, som ikke tilbageføres, af vedkommende Kommune bliver udnyttet til teknisk Brug istedetfor at tilintetgøres, har Eieren Krav paa en forholdsmæssig Godtgørelse.

Den kommunale Kjødkontrollørs Afgørelse kan indbringes for Stedets Sundhedskommission, hvis Ordfører i Tilfælde ufortøvet skal gives fornøden Underretning.

§ 4. Naar Slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende Kommune at give Erstatning for den Værdiforringelse, som de for Slagtebedrift inden Kommunen lovlig opførte Bygninger og Indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit Niemed, forsaavidt Bedriften lovlig der har været drevet og ved Slagtetvangens Indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i Tilfælde ved lovligt Stjøn, optaget for Kommunens Regning. Overskøn maa forlanges inden 4 Uger; Omkostningerne derved udredes efter de almindelige Regler.

Erstatningskrav maa i Tilfælde være fremfat inden 3 Maanedes efter Slagtetvangens Indførelse.

§ 5. For Benyttelse af Slagtehus eller af Torv, bestemt til Handel med levende Husdyr, samt for anordnet Undersøgelse af Kjøb og sammes Stempling eller Uskadeliggørelse kan Kommuneskrevet med Kongens Samtykke fastsætte for mindst et Aar ad Gangen bestemte Afgifter. Disse maa dog ikke være højere end fornødent til Renter og Afdrag af den Kapital, som er anvendt til vedkommende Anlæg, samt til Dækning af Driftsomkostningerne og Kommunens Udgifter forøvrigt ved de ved nærværende Lov foranledigede Forøininger.

§ 6. Nærmere Forskrifter til Gjennemførelse af denne Lov kan gives af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelse af de i denne Lov eller med Hjemmel deraf givne Forskrifter paatales af Politiet og straffes med Bøder fra Kr. 2,00 til Kr. 1 000,00.

§ 8. Nærværende Lov træder i Kraft 1ste Januar 1893. Dog kan Kongen efter Andragende fra vedkommende Kommunestyre indrømme Udsættelse indtil 1ste Januar 1894, forsaavidt angaar Ikrafttræden af Paabudet i § 2.

Lov om Udvidelse af Grændserne for Kjøbstaden Trondhjem, dat. 27de Juni 1892.

§ 1. Fra 1ste Januar næste Aar skal Grændsen mellem Kjøbstaden Trondhjem og Strindens Herred være følgende:

Der trækkes en Linie fra Midten af nederste Bro (i Strandveien) over Ladebækken til Midten af Taarnet paa Munkholmen. Fra det Punkt, hvor denne Linie skærer Stranden af Ladehammeren, danner den Grændsen indtil Midten af nævnte Bæk, som den derpaa følger indtil den under Gaarden Ringved hørende Blads Lille-Lades Grændse mod Vest. Derpaa følges Eiendomsgrændsen for Lille-Lade, Dalen, Rosenlund, Sagenborg og Skjønberg, hvilke Eiendomme fremdeles i sin Helhed skal tilhøre Strindens Herred, til Indherredsveien, hvis søndre Side den derpaa følger indtil nordvestre Hjørne af Lade Sogns nye Kirkegaard. Dennes vestre Murhegn danner derpaa Grændsen til dets sydvestre Hjørne. Fra dette Hjørne gaar Grændsen efter en ret Linie til det Punkt i Øst for Kristianstens Fæstning, hvor Veien fra Bromstad støder sammen med Veien fra Lyholt. Derpaa følges Nordsiden af denne Bei 220 Meter i Retning mod Kristiansten. Grændsen trækkes derefter i sydlig Retning omtrent 390 Meter i en ret Linie til det Punkt ved Veien til Blåsevolden, hvor denne Eiendom støder sammen med Lillegaarden. Fra dette Punkt følges Eiendomsgrændsen for Blåsevolden, Trinesminde, Rindts Landsted, Præstegaarden Berg og Lærkedal, hvilke Eiendomme saaledes fremdeles helt skal tilhøre Strindens Herred, til Klæboveien. Grændsen gaar derefter langs denne Veis Østside i nordlig Retning indtil Grændsen mellem Dalsengen og Veisletten og følger derefter Grændsen mellem disse tvende Eiendomme til Ridelven, gaar derpaa efter Elvens Midtstrømslinie indtil Grændsen mellem Cecilienborg og Marienborg, hvorefter Grændsen mellem disse to Eiendomme følges til Nyveien. Fra det Punkt, hvor denne Bei skæres, trækkes Grændsen om Syd siden af et H. Mahow tilhørende Hus og videre i en ret Linie til og langs Syd siden af det ved Nasveien beliggende, Fotograf Olaf Olsen tilhørende Hus. Fra det sydvestre Hjørne af Fotograf Olsens Landsteds Sommerpavillon til et 46 Meter vestenfor samme i det der liggende Fjeldparti afmærket Punkt (c paa Kartet). Fra dette Punkt følger Linien Høideryggen til dens højeste Punkt (d paa Kartet), der er afmærket i Fjeldet og ligger 84 Meter i S. for det sydvestre Hjørne af Sverresliens Eiendom. Fra Punkt d gaar Grændsen i ret Linie til Gaarden „Sverresmyr“s sydøstlige Hjørne, hvorfra den følger denne Gaards østlige Grændse, indtil den støder paa den nuværende Bymarksgrændse. Derefter bestemmes Grændselinien mellem Trondhjems By og Bymark saaledes:

Fra det Punkt, hvor Trondhjems vestre Grændse mod Strinden ifølge Foranstaaende støder sammen med den ældre Bymarksgrændse, skal den nye Grændse gaa i ret Linie, indtil den naar sydøstre Hjørne af Gaarden „Fagerlien“s Eiendom. Derefter følger Linien nogenlunde i

samme Retning som før, Gaarden „Fagerlien“'s østlige Grændse, indtil den støder paa den fra Vest mod Ost over „Fagerlien“'s Eiendom løbende Væk (g paa Kartet), hvilket Punkt ligger 115,2 Meter fra det nordøstre Hjørne af „Fagerlien“'s Eiendom. Bemeldte Væk danner derefter Grændsen ned til Søen.

§ 2. Foran beskrevne Grændselinie saavel som Grændselinien for det i nærværende Lovs § 4 omhandlede Belte af Strindens Herred bliver paa Statskassens Bekostning at opgaa og nærmere at bestemme samt ved lovlige Skifte- og Skjelstene at udvise under en Forretning, der af de Mænd, som Kongen dertil udnævner, skal afholdes saa betimeligt, at den inden Udgangen af dette Aar kan være stadfæstet af Kongen.

§ 3. De Dele af Strindens Herred og Bymarken, som ligger indenfor den i § 1 omhandlede Grændse, skal fra 1ste Januar næste Aar i enhver Henseende henhøre under Trondhjem. De ovennævnte Strækninger af Strinden udgaar fra samme Tid af Landets Matrikul; dog skal dette ikke have Indflydelse paa den Odal, som for Tiden maatte hvile paa nogen Jord, som ifølge nærværende Lov overgaar fra Landet til Kjøbstaden.

§ 4. Udenfor den i § 1 bestemte Grændse mod Strindens Herred skal med Hensyn til Bygninger, som herefter opføres, Trondhjems Bygningslovgivning gjøres gjældende i et Belte af 500 Meters Bredde langs denne Grændse. Reparation og Opførelse af Udhuse for de inden Beltet værende Jordbrug indgaar dog ikke under den nævnte Lovgivning. Bemeldte Strækning af Strindens Herred bliver i alle Anliggender og Sager Bygnings- og Reguleringsvæsenet vedkommende iøvrigt at betragte som henhørende til Trondhjems By.

§ 5. De Personer, som den 30te September d. A. har Bopæl paa de Strækninger, som ved denne Lov henlægges til Trondhjems By, ansees fra 1ste Januar næste Aar med Hensyn til Skattepligt som henhørende til Trondhjem og bliver at ilægge Kommuneskatter i Lighed med Byens øvrige Indvaanere. Dette gjælder dog ikke de Personer af Strindens Herred og Bymarken, som inden 15de Oktober d. A. flytter udenfor den nye Kjøbstadsgrændse.

§ 6. De Personer, som den 31te December f. A. havde Bopæl i de Dele af Strindens Herred, som efter denne Lov overgaar til Trondhjems By, og ikke derfra er udflyttede til noget andet Sted end Kjøbstaden Trondhjem inden 1ste Januar n. A., skal fra sidstnævnte Tid med Hensyn til Fattigforsørgelse, forsaavidt denne ikke paaligger nogen anden Kommune end Lade Sogn, ansees hjemstavnserettigede i Trondhjem, hvad enten de i Mellemtiden har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet eller ikke. Ved Siden af denne Forordning skal dog de Lovbud, der tillægger Husfruen Man-

dens og Børnene Forældrenes Hjemstavnseret, bringes i Anvendelse, saafremt henholdsvis Manden eller Forældrene er ilive, naar de omhandlede Dele af Strinden overgaar til Trondhjems By.

§ 7. De Personer, som i Medhold af den gjældende Lovgivning fra 1ste Januar d. A. har drevet Handel eller Haandværk paa de Strækninger, der ved denne Lov henlægges under Byen, skal ogsaa, efterat Loven er traadt i Kraft, være berettigede til inden disse Strækninger at vedblive den af dem før drevne Næring. Dog har de, for at kunne nyde denne Ret, inden 1ste Januar n. A. at melde sig for Magistraten, hvorhos de skal betale Kommuneskatter og overtage kommunale Ombud ligesaa fuldt, som om de var Borgere til Byen.

§ 8. Med de Strækninger af Strindens Herred, som efter nærværende Lov overgaar til Trondhjems By, følger uden Vederlag det inden Strækningen beliggende Skolehus paa Eiendommen Eliplads med de for Skolen fornødne Udhuse. Af Eiendommens Jordvei medfølger den til Skolehuset med Udhuse fornødne Grund, de til Skolen førende Veie samt passende Legeplads for Skolen, medens Jordveien iøvrigt ligesom de for Skolen ufornødne Bygninger, som maatte findes, vedbliver at være Lade Skolekommunes Eiendom.

§ 9. De i Anledning af Grændseforandringen fornødne Erstatningsbeløb til offentlige Tjenestemænd udredes af Statskassen.

§ 10. Bygninger paa de ved denne Lov i Trondhjem indlemmede Strækninger kommer ikke i Betragtning ved Bestemmelsen af det Afslag i Brandkontingent, der ifølge Lov af 3die Marts 1860 § 1, jfr. Lov af 26de Mai 1866, § 8 Litr. G, bevilges Bygninger paa det ældre Territorium. Hvorvidt den indlemmede Strækning eller Dele deraf med Hensyn til Brandkontingentens Redfættelse skal betragtes som ét eller flere særskilte Distrikter, bestemmes af Kongen. Naar Bygningerne paa nogen Del af de indlemmede Strækninger kan erholde ligesaa stort Afslag i Brandkontingent som Bygningerne paa det ældre Byterritorium, kan Kongen bestemme, at saadan Strækning i denne Henseende skal tillægges Byens ældre Distrikt.

Lov indeholdende Forbud mod Udførsel af Trævirke m. v. fra Nordlands, Tromsø og Finmarkens Amter, dat. 27de Juni 1892.

Udførsel af al Slags Trævirke — herunder indbefattet Træmasse og Cellulose — eller af Trætilvirkede Gjenstande fra Nordlands, Tromsø og Finmarkens Amter, saavel til andre Dele af Riget som til Udlandet, er forbudt. Herfra undtages

Baade med Tilbehør samt af Træ tilvirkede Gjenstande, der enten benyttes til Emballage for Varer, som udføres fra Distrikterne, eller hører til Flyttegods. Kongen kan, efter Andragende fra vedkommende Amtsformandskab, undtage fra Forbudet andre Gjenstande, hvis Udførsel antages ikke at ville medføre Skade for Skogene, samt i Tilfælde, hvor Villighedshensyn i særlig Grad stiller sig mod Lovens Anvendelse, efter Anbefaling fra vedkommende Herredsstyrelse og Amtsforsandskab, tillade Skogøier at raade over Trævirke fra hans Eiendomsfuge til Udførsel.

Forbudet omfatter ikke Trævirke eller af Træ tilvirkede Gjenstande, som er indførte fra andre Landsdele eller fra fremmede Lande.

Forsøgt eller begaaet Overtrædelse af denne Lov straffes med Bøder fra 50 til 4000 Kroner, hvorhos det indladede eller udførte Trævirke kan forbydes til Indtægt for Statskassen. Sagen patales af det Offentlige i de for Politisager gjældende Former.

Nærværende Lov træder i Kraft fra 1ste August 1892.

Lov om Skat paa Indtægt og Formue til Stat og Kommune, dat. 29de Juni 1892.

I.

Foraauidt Skat til Staten af Indtægt eller af Indtægt og Formue paabydes, skal følgende Bestemmelser komme til Anvendelse ved Udstrivning af saadan Skat og Skat af Indtægt og Formue til Kommunerne.

§ 1. Enhver Kjøbstad, ethvert Ladested, der har særskilt Formandskab, og ethvert Herred eller Sogn, for hvilket der er valgt særskilt kommunal Vigningskommission, danner et Skattedistrikt.

§ 2. I ethvert Skattedistrikt forretter Distriktets kommunale Vigningskommission som saadan ogsaa for Statskatten.

§ 3. Til som Skattekommissær at varetage Statskassens Tare ved Vigningen og navnlig for at tilveiebringe en saavidt mulig ensartet Vigning i de forskjellige Skattedistrikter bestikkes af Kongen en dertil skikket Mand. Ved Beskikkelsen af Skattekommissærer iagttages, at de kommer til at forrette i et saa stort Antal Skattedistrikter, som en forsvarelig Udførelse af deres Hverv antages at tillade.

Skattekommissærerne har at meddele Anvisning til Lovens Forstaaelse og Anvendelse; de har hver i sine Distrikter Ret til at detage i Vigningskommissionens Forhandlinger, dog uden Stemme, og kan forlange sine Paaastande tilførte Vigningsprotokollen.

§ 4. For ethvert Amt oprettes en Amtsskattekommission, bestaaende af et af Kongen udnævnt Medlem, som er Kommissionens Formand, samt af kommunevalgte Medlemmer efter følgende Regler:

1. I Kristiania og Bergen vælger Kommuneskyret 4 Medlemmer.
2. I de øvrige Amter vælger Amtstinget 2, og hvor der i Amtet ikke findes Kjøbstæder eller Ladesteder med særskilt Kommunestyre og med tilsammen over 2000 Indbyggere, 3 Medlemmer. Hvor Kjøbstad eller Ladested i Genhold hertil ikke kommer til at deltage i Valg paa Amtsskattekommission sammen med andre Kjøbstæder eller Ladesteder, deltager vedkommende Ordførere sammen med Amtets øvrige Ordførere i saadant Valg. Hvis Aarets Amtsting for noget Amt allerede maatte være afholdt, naar nærværende Lov træder i Kraft, foranstalter Amtmanden Valget ved Stemmegivning af Kommunestyernes Ordførere.

Findes der i Amtet Kjøbstæder eller Ladesteder med særskilt Formandskab og med tilsammen over 2000 Indbyggere, vælges derhos et Medlem af vedkommende Kjøbstads eller Ladesteds Kommunestyre, eller hvor der er flere, af samtlige Kjøbstæders og Ladestæders Ordførere og Viceordførere, der til Foretagelse af dette Valg sammentræder til Tid og Sted, som af Amtmanden berammes. Er Stemmerne ved dette Valg, der bestyres af Amtmanden, lige delte, afgjøres det efter forgjæves anstillet Omvalg ved Lodtrækning, hvilke af dem, som har lige Stemmer, skal anses som valgt.

Derhos tiltrædes Amtsskattekommissionen for hvert Skattedistrikt af et af Distriktets Kommunestyre aarlig valgt Medlem.

For de valgte Medlemmer af Amtsskattekommissionen vælges ved særskilt Valg paa samme Maade et lige Antal Suppleanter.

Kongen kan bestemme, at et Amt skal deles i to eller flere Overskattedistrikter, og at der for hvert af disse Distrikter skal oprettes en paa foranførte Maade udnævnt Amtsskattekommission.

§ 5. Statsraadets og Højesterets Medlemmer, Overøvrigheder, Rigsadvokaten, Statsadvokater og Skattekommissærer kan ikke vælges til Medlemmer af Amtsskattekommissioner.

Valget sker blandt Indvaanere af den eller de Kommuner, for hvilke Valget foretages. Geistlige Embedsmænd, Væger og Personer, som er over 60 Aar gamle, er ikke pligtige til at modtage Valg.

Engen kan samtidig være Medlem af Amtsskattekommission og nogen under samme hørende Vigningskommission.

§ 6. De af Amtstingene og Bykommunerne valgte Medlemmer af Amtsskattekommissionen for-

retter som saadanne i to paa hinanden følgende Aar. Dog udtræder efter det første Aars Forløb efter Lodtrækning to af de af Kommuneskyrkerne i Kristiania og Bergen og et af de af Amtsthingene valgte Medlemmer. Senere udtræder hvert Aar de af de nævnte Medlemmer, som har forrettet længst. De Udtrædende kan vælges paany, men er berettigede til at undslaa sig for Valg i saa lang Tid som den, hvori de uafbrudt har forrettet.

Suppleanterne forretter kun i et Aar som saadanne.

§ 7. For det hele Rige oprettes en Rigsstattekommission, bestaaende af to af Kongen udnævnte Medlemmer, af hvilke det ene beskikkes til Formand, og af tre Medlemmer, som vælges af Stortinget for tre Aar. Stortinget vælger tillige tre Suppleanter.

§ 8. Stattekommissærerne skal, hver for sit Distrikt, udfærdige Bekjendtgørelser, der kundgøres paa den i hvert Statedistrikt brugelige Maade, om, at Skat overensstemmende med nærværende Lov er at udskrive, med Opfordring til de Skattepligtige om at meddele til Distriktets Ligningskommission inden Midten af Oktober Maaned Dplysninger og Forklaringer angaaende deres Indtægt og Formue.

Blanketter til saadanne Forklaringer efter Schema, som udfærdiges af vedkommende Regjeringsdepartement, udlægges i Kjøbstæderne og Ladestederne hos Magistraten og paa Landet paa et eller flere Steder efter Herredsstyrets Bestemmelse. For dem, der ønsker at meddele saadanne Forklaringer, skal der ved Ligningskommissionens Foranstaltning være Anledning til at faa dem affattede i Henhold til de udfærdigede Schemata, men de maa selv underkrive Forklaringen.

Bekjendtgørelse udfærdiges inden Udgangen af September Maaned, for Landdistrikternes Vedkommende saa betimeligt, at den paa den Maade, Herredsstyret bestemmer, kan være bragt til Almenhedens Kundskab inden Udgangen af nævnte September Maaned.

§ 9. Udenfor det første konstituerende Møde, der sammenkaldes i Byerne af Magistraten, paa Landet af Herredsstyrets Ordfører, sammentræder Ligningskommissionen første Gang snarest muligt efter Midten af Oktober Maaned. Dens Møder berammes af Formanden, dog saaledes, at Stattekommissæren kan forlange Ligningskommissionen sammenkaldt til et af ham opgivet Tidspunkt, naar han anser det fornødent.

For Statsfattens Vedkommende har Ligningskommissionen kun at fastsætte den Formue og den Indtægt, hvorefter enhver Skattepligtig skal betale Skat, samt Antallet af de Personer, han har at forsyre, og som efter de for Statskatten gjældende Regler bliver at medregne ved Fastsættelse af den Klasse, til hvilken han skal henføres.

Er der i Statedistriktet nogen fast Eiendom, som tilhører en Person, der bliver at iligne Statsstat i andet Distrikt, skal Ligningskommissionen snarest muligt efter dens Sammentræden værdsætte nævnte Eiendom og den deraf faldende Indtægt. Det samme gjælder om Indtægt af Virksomhed, som maatte drives af nogen Afdeling af uavngivet Interessentskab eller Indretning, naar Afdelingens Bestyrelse har sit Sæde inden Statedistrikter. Opgave over de foretagne Værdsettelse bliver, saasnart ske kan, at tilstille Ligningskommissionen i det Distrikt, hvor Eieren eller Interessentskabet statskrives, til Veiledning ved Ansættelse af deres Formue og Indtægt.

§ 10. Efter Tilendbringelsen af Statte ligningen afgiver enhver Ligningskommission gennem Stattekommissæren Indberetning om den til vedkommende Regjeringsdepartement i den Form, som af dette foreskrives. Indberetningen fremsendes af Stattekommissæren snarest muligt, ledsaget af de Bemærkninger og Dplysninger, hvortil han maatte finde Anledning.

Samtidig oversender Ligningskommissionen til Stattekommissæren en bekræftet Udskrift af Ligningsforretningen, forsaavidt angaar Statskatten. Udskriften udfærdiges efter et af vedkommende Regjeringsdepartement fastsat Schema.

§ 11. Saasnart Stattekommissæren har modtaget den i foregaaende § omhandlede Udskrift af Ligningsforretningen, fastsætter han den Klasse, til hvilken enhver Skattepligtig for Statsfattens Vedkommende skal henføres, samt besøger udregnet den paa ham faldende Statskat. Derefter udfærdiger han Skatliste og udlægger denne til Eftersyn paa et bekvemt Sted. Udlæggelsen bekræftgøres paa sædvanlig Maade. Af Skatlisten oversendes samtidig, dog kun forsaavidt vedkommer den Sum, de enkelte Statydere er ilignet i Statskat, en bekræftet Afskrift til vedkommende Oppebørselsbetjent.

§ 12. Over Ligningen kan klages:

- A. 1. Af en Statyder, som mener sig at være urettelig statskrevet eller forbigaaet, at være statskrevet efter en for høi eller lav Ansættelse af Formue eller Indtægt eller henført til en for høit eller lavt beskattet Klasse.
2. Af en eller flere Statydere, hvis paaligende Stats- og Kommuneskat udgjør idetmindste enten Kr. 200,00 eller 5 pCt. af, hvad der i det hele som Stats- og Kommuneskat er udlignet for Statedistriktet, naar Klagen gaar ud paa, at nogen anden enkelt Skattepligtig urettelig er forbigaaet, er statskrevet efter en for lav Ansættelse eller henført til en for lavt beskattet Klasse.
- B. Af vedkommende Regjeringsdepartement eller af Kommuneskyrket i et fremmed, under samme Overskatedistrikt hørende Statedistrikt eller

af et samlet Antal af ti skattelagte Personer inden Distriktet, naar Klagen gaar ud paa, at den hele Vigning er urigtig, eller at enkelte Klasser af Statydere er for høit eller lavt beskattede.

Klagerne skal indeholde bestemte Paastande, støttede til Forklaringer om de efter Klagernes Formening sande Forhold.

§ 13. Klagerne efter § 12 A indgives skriftlig til Vigningskommissionens Formand, i Kjøbstæderne og Ladestæderne inden 2 og paa Landet inden 4 Uger, efterat Udlæggelsen saavel af Vigningsforretningen for Kommuneskatten som af Skattelisten for Statskatten er bekjendtgjort.

Vigningskommissionen har at tage Klagerne under Overveielse og efter Omstændighederne at anstille yderligere Undersøgelser samt ved Kjendelse, som i Korthed skal begrundes, at afgjøre enhver Klage især; dog kan ingen forhøiet eller ny Ansættelse ske i Anledning af saadan Klage som omhandlet under § 12, A 2, førend der har været givet vedkommende Stattepligtige Anledning til at udtale sig.

Om Udfaldet udfærdiges en Forklaring, der udlægges til Efterhyn, hvorom Bekjendtgjørelse sker paa sædvanlig Maade.

§ 14. Med Hensyn til de i foregaaende § omhandlede Klagers Indbringelse for og Behandling af Overligningskommissionen eller i Tilfælde af Overstattekommissionen fremgaaes efter de i Lovgivningen angaaende Stat til Kommunerne paa Indtægt og Formue indeholdte Regler.

Foraavidt Klagen omfatter Ansættelse af Eiendomi, der ligger udenfor vedkommende Skattedistrikt, eller af Virksomhed, der drives udenfor samme (sm. § 9, sidste Passus), bør Erklæring saavidt muligt indhentes fra det fremmede Distrikts Overligningskommission.

Overligningskommissionens Forretning skal være tilendebragt senest 4 Uger efter Udløbet af Paaankningsfristen. Dog kan Amtsstattekommissionen efter Andragende forlænge Fristen. Overligningskommissionen og Overstattekommissionen har snarest muligt at oversende de af dem afgjorte Klager samt Afskrift af deres Forhandlingsprotokol til Skattekommissæren, der igjen har at oversende dem til Amtsstattekommissionens Formand.

§ 15. Klagerne efter § 12 B indgives skriftlig til Skattekommissæren inden 6 Uger, efterat Udlæggelsen saavel af Vigningsforretningen for Kommuneskatten som af Skattelisten for Statskatten er bekjendtgjort. Skattekommissæren har snarest muligt til Formanden i Amtsstattekommissionen at oversende Klagerne med de Bemærkninger og Oplysninger, hvortil han maatte finde Anledning, samt en Afskrift af Vigningskommissionens Forhandlingsprotokol.

Vigeledes kan en Statyder, som lignedes i Kommuneskat i flere Skattedistrikter, til Amtsstattekommissionen indgive Klage over Overlignings-

kommissionens Kjendelse, inden Amtsstattekommissionen har tilendebragt sit Arbejde.

§ 16. Amtsstattekommissionen gennemgaar og prøver de af Vigningskommissionerne udførte Skatteligninger samt paafønder ved Kjendelse, som i Korthed skal begrundes, de indkomne Skattefager og de Paastande, der af Skattekommissæren maatte være tilførte Vigningsprotokollen. Den kan, ogsaa uden Klage, forhøie eller nedsætte Ansættelsen for en eller flere Klasser af Næringsdrivende efter herom at have indhentet Betænkning fra Vigningskommissionen.

Amtsstattekommissionen kan med Angivelse af de Regler og den Maalestof, hvorefter ny Skatteligning skal foregaa, paalægge Vigningskommissionen at udføre samme. Efter Tilendebbringelsen af Skatteligningen afgiver Vigningskommissionen gjennem Skattekommissæren Indberetning om den til vedkommende Regjeringsdepartement i den Form, som af dette foreskrives. Indberetningen fremsendes af Skattekommissæren snarest muligt, ledsaget af de Bemærkninger og Oplysninger, hvortil han maatte finde Anledning.

Ved Behandlingen af Skattefager kan Amtsstattekommissionen tilkalde Skattekommissærerne og et Medlem af vedkommende Vigningskommission, som denne selv udvælger.

§ 17. Naar Amtsstattekommissionen har tilendebragt Gjennemgaaelsen af Skatteligningen for et Distrikt, udfærdiger den en Forklaring angaaende de fattede Beslutninger og affagte Kjendelser. Forklaringen tilstilles Skattekommissæren, som igjen oversender den til Kommunestyrets Ordfører. Denne har at udlægge Forklaringen til Efterhyn, hvorom Bekjendtgjørelse sker paa sædvanlig Maade.

Amtsstattekommissionen afgiver derhos til vedkommende Regjeringsdepartement Indberetning om den foretagne Gjennemgaaelse af Skatteligningerne inden dens Distrikt.

§ 18. Amtsstattekommissionen kan forlange Afgang for en eller flere af dens Medlemmer til at deltage i Vigningskommissionernes Forhandlinger, dog uden Stemme.

§ 19. Naar det findes tjenligt, kan vedkommende Regjeringsdepartement bestemme: a) at Amtsstattekommissionens faste Medlemmer og Skattekommissærerne i Distriktet under Ledelse af Amtsstattekommissionens Formand skal afholde et Møde, inden Skatfrivningen paabegyndes, eller efterat den er afsluttet, for at overlægge angaaende den Fremgangsmaade, som ved Skatfrivningen bør blive at iagttage, navnlig i Diemed at opnaa den størst mulige Ligelighed i Indtægts- og Formuesansættelserne; b) at to eller flere Amtsstattekommissioner skal træde sammen for at pleie Overlægninger betræffende Skatteligningsforholdene i deres Distrikter og derom afgive Indberetning til Departementet.

§ 20. Til Rigsstattekommissionens Prø-

velse kan vedkommende Regjeringsdepartement inden en Maaned, efterat Amtsstattekommissionernes Arbejde er tilendbragt, indanke Statte ligningen for Distrikter, hvor Departementet antager, at Statskassens eller én eller flere Klasser af Næringsdrivendes Lørd ikke tilstrækkelig er varetaget.

Inden samme Tid kan vedkommende Kommune styre eller Formandskabet efter Kommune styrets Bemyndigelse til Rigsstattekommissionen indanke Amtsstattekommissionens Kjendelse, hvorved Statteansættelse er forhøiet for én eller flere Klasser af Næringsdrivende eller for en Flerhed af Stattepligtige inden Statte distriktet.

§ 21. Efter at have anstillet de Under søgelses, som den finder fornødne, og derunder indhentet vedkommende Ligningskommissions, Stattekommissioners og Amtsstattekommissions Er klæringer, afgjør Rigsstattekommissionen ved be grundet Kjendelse de for den indankede Statte ligninger. Den kan ved Angivelse af de Regler og den Maalestok, hvorefter ny Statte ligning skal foregaa, paalægge Ligningskommissionen at udføre samme. I saadant Tilfælde tilbage sendes den nye Statte ligning Rigsstattekommissionen til endelig Afgjørelse.

Rigsstattekommissionen afgiver Beretning om Kommissionens Beslutninger og Kjendelser til vedkommende Regjeringsdepartement, der udfærdiger de fornødne Meddelelser til Kommunestyre og Stattekommissionærer.

§ 22. For Statskattens Vedkommende besørger Stattekommissionæren og for Kommunestattens Vedkommende Ligningskommissionen de nye Udregninger af Skat, som Ligningskommissionens egne eller de overordnede Instanser's Kjendelser maatte foranledige. Fornødne Meddelelser derom tilstilles henholdsvis vedkommende Oppebørselsbetjent og Kommunestyre.

§ 23. Statskatten indbetales inden 30te Juni i Statteaaret. Saa snart vedkommende Oppebørselsbetjent har modtaget Skatlisten, udfærdiger han Bekjendtgjørelse om, at Skatten under Udpantnings Tvang er at indbetale, og til hvem Indbetaling skal finde Sted inden ethvert Statte distrikt, paa Landet og i Ladested til Fogden eller til Lensmanden eller den, som i hans Sted er bekket til at opkræve Skatterestanser.

Har endelig Afgjørelse angaaende nogen Statteansættelse, hvorover der er ført Klage, ikke fundet Sted inden den ovenfor nævnte Termin, bliver Statskatten dog at indbetale med det Beløb, hvortil den af Stattekommissionæren er udregnet.

Naar ved den endelige Beslutning Skatten bliver nedsat, erholdes det formeget Erlagte tilbagebetalt; bliver den forhøiet, har den Stattepligtige inden 4 Uger, efterat Oppebørselsbetjenten har meddelt ham Underretning om Afgjørelsen, at indbetale det Manglende. Sidstnævnte Frist gjælder ogsaa for Indbetaling af Skat, der først

er udfærdiget efter de overordnede Instanser's Kjendelse.

§ 24. Naar Udredelsen af den ilignede Statskatt paa Grund af særegne Omstændigheder antages at ville falde særdeles trykkende for eller af andre Grunde særdeles ubillig mod nogen Statyder, kan vedkommende Regjeringsdepartement efter Indstilling fra Kommunestyret eftergive eller nedsætte Statskatt. Dog kan saadan Eftergivelse eller Nedsættelse ikke finde Sted, hvor den Kommunestatt, der er Vedkommende ilignet, ikke er eftergivet eller nedsat.

§ 25. Den Stattepligtige, som ikke betaler Statskatten til Forfaldstid, skal, hvis den Statskatt, han ialt har at udrede, udgjør Kr. 100,00 eller derover, erlægge i Renter $\frac{1}{2}$ — er en halv — Procent for hver Maaned eller Del af Maaned, som forløber, indtil Betaling sker.

§ 26. Lignings-, Overlignings- og Amtsstattekommissionen kan bemyndige ét eller flere af sine Medlemmer til at anstille Under søgelses og modtage Forklaringer angaaende Statte sager.

§ 27. For at gyldig Beslutning skal kunne fattes, maa i Ligningskommissionen og Overligningskommissionen mindst to Trediedele af Medlemmerne og i Amtsstattekommissionen og Rigsstattekommissionen mindst 4 Medlemmer være tilstede. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

Medlemmer af Lignings-, Overlignings- og Amtsstattekommissionen fratræder, naar Ligningen angaar dem selv eller Stattepligtige, der er dem saa nær beslægtede eller besvogrede som Søstendebørn.

Udeblivelse fra Møder i Lignings-, Overlignings- og Amtsstattekommissionen ansees efter de om Udeblivelse fra Formands- og Repræsentantmøder gjældende Bestemmelser, dog at Voden for Medlem af Lignings- og Overligningskommission ansettes til Kr. 5,00, for Medlem af Amtsstattekommission til Kr. 10,00. Den sidste Bod tilfalder Statskassen.

§ 28. Den, som forsætligt ved urigtige Angivelser søger at vildlede Ligningskommissionen eller de overordnede Instanser med Hensyn til Ansættelsen af egen eller Andres Indtægt eller Formue, hvad enten han derved har villet opnaa, at Ansættelsen bliver lavere eller høiere end den virkelige, straffes med Bøder. Overtrædelsen paatales af det Offentlige i de for Politisager foreftrevne Former efter Forlangende af Kommunestyret, Stattekommissionæren eller Formanden i Amtsstatte- eller Rigsstattekommissionen.

§ 29. Samtlige Ligningsinstanser's Medlemmer samt Stattekommissionæren er forpligtede til at bevare Taushed om, hvad de under Udjørelsen af sit Hverv maatte erfare angaaende Nogens Formuesforhold.

Samme Taushedspligt paahviler ogsaa den, der af Vedkommende benyttes som Medhjælp.

§ 30. Det paaligger enhver Embeds-, Bestillings- eller Ombudsmand at gaa Ligningskommissionen og de overordnede Instanser tilhaande med de Dplysninger, han ifølge sin Stilling er istand til at meddele.

§ 31. Ved de forskjellige Kommissioner skal benyttes autoriserede Protokoller, indrettede efter Bestemmelse af vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 32. Skattekommissærerne og Formændene i Amtsskattekommissioner tilstaaes en aarlig Godtgjørelse, hvis Størrelse, indtil Stortinget derom fatter Beslutning, fastsættes af Kongen.

Skattekommissærer og Medlemmer af Amtsskattekommissioner tilkommer paa Reiser Styds-godtgjørelse efter Lov af 3die Juni 1874, § 2, tredje Klasse, hvorhos Skattekommissærer paa Reiser tilkommer samme Diæt som for Lensmænd bestemt, og Medlemmer af Amtsskattekommissioner Kr. 8,00 som Diætgodtgjørelse for hvert Døgn, de er paa Reise til og fra sit Hjem, og for hvert Døgn, de fungerer som Medlemmer af Amtsskattekommissioner.

Medlemmer af Ligningskommissioner tilkommer paa Reiser, som de foretager for udenfor sit Statedistrikt at afgive Møde i Amtsskattekommissionen, Styds- og Diætgodtgjørelse som for Skattekommissærer bestemt.

Amtsskattekommissioner er berettiget til at erholde Godtgjørelse til lønnet Medhjælp.

Hvorvidt og i Tilfælde hvilken Godtgjørelse, der bliver at tilstaa vedkommende Oppebørselsbetjente i Anledning af det dem ved Paalæg af Indkomstskat til Staten paaførte forøgede Arbejde, bestemmes, indtil Stortinget derom fatter Beslutning, af Kongen.

§ 33. Rigsstattekommissionens Medlemmer erholder Styds- og Diætgodtgjørelse som for Stortingetsmænd bestemt.

Rigsstattekommissionen antager lønnet Medhjælp, saavidt den finder fornødent.

§ 34. Skattekommissærernes Tilkommende udredes af Statskassen. Forøvrigt udredes Udgifterne ved Lignings- og Overligningskommissionerne af vedkommende Statedistrikter.

Udgifterne ved Amtsskattekommissionerne og Rigsstattekommissionen udredes af Statskassen.

§ 35. Forsaavidt ikke anderledes ved denne Lov eller Stortingets Skattebeslutning bestemmes, skal om Statskatten forøvrigt gjælde de i Lovgivningen angaaende Skat til Kommunerne paa Indtægt og Formue indeholdte Regler, forsaavidt de paa Statskatten er anvendelige.

§ 36. De Afændringer, som med Hensyn til denne Lovs Anvendelse i Finmarkens Amt maatte findes nødvendige, bestemmes indtil videre af Kongen.

§ 37. Forsaavidt nærværende Lov er i Virksomhed, sættes ud af Kraft alle ældre Lov-

bestemmelser om Kommuneskatter og om sammes Ligning, der strider mod denne Lovs Indhold.

II.

Lov af 19de Juni 1880 om Udskrivning af Skat til Staten paa Indtægt og Formue ophæves.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889, dat. 6te Juli 1892.

§ 73 i Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889 skal herefter lyde saaledes:

Undervisningen skal foregaa i det norske Sprog. Skolestyret bestemmer, om Skolens Læse- og Lærebøger skal være affattede paa Landsmaal eller i det almindelige Bogmaal, og i hvilket af disse Maal Elevernes skriftlige Arbejder i Almindelighed skal affattes. Dog skal Eleverne lære at læse begge Maal. Inden Skolestyret fatter sin Beslutning, skal Overtilsynets og derefter Kredsens Erklæring være indhentet.

I de blandede Sprogdistrikter i Tromsø Stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skolestyret, og efterat Overtilsynet har havt Anledning til at udtale sig, bestemme, at Børnene kun skal lære at læse ét af de førnævnte Maal, samt at Lappisk og Kvænsk kan benyttes som Hjælpeprog ved Undervisningen, og at der kan anvendes Læse- og Lærebøger med lappisk eller kvænsk Tekst ved Siden af den norske.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne af 26de Juni 1889, dat. 6te Juli 1892.

§ 64 i Lov om Folkeskolen i Kjøbstæderne af 26de Juni 1889 skal herefter lyde saaledes:

Undervisningen skal foregaa i det norske Sprog. Skolestyret bestemmer, om Skolens Læse- og Lærebøger skal være affattede paa Landsmaal eller i det almindelige Bogmaal, og i hvilket af disse Maal Elevernes skriftlige Arbejder i Almindelighed skal affattes. Dog skal Eleverne lære at læse begge Maal.

I Kjøbstad i de blandede Sprogdistrikter i Tromsø Stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skolestyret, og efterat Overtilsynet har havt Anledning til at udtale sig, bestemme, at Børnene kun skal lære at læse ét af

de førnævnte Maal, samt at Lappist og Kvænst kan benyttes som Hjælpsprog ved Undervisningen, og at der kan anvendes Læse- og Lærebooger med lappist eller kvænst Tekst ved Siden af den norske.

Lov om Udstrækningen af Børns Ophold i Opdragelsesanstalter, dat. 6te Juli 1892.

§ 1. Barn, der er anbragt i Opdragelses- eller Redningsanstalt, kan, ogsaa naar Indtættelsen er steet ifølge Beslutning af andre Myndigheder end Domstolene, beholdes i Anstalten, saalænge det af sammes Bestyrelse ansees fornødent for Barnets moralske Forbedring, dog ikke uden Barnets Samtykke udover dets fyldte 18de Aar.

§ 2. Denne Lov træder strax i Kraft.

Lov om Underholdningsbidrag til Børn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægteskab med hinanden, m. v., dat. 6te Juli 1892.

§ 1. For Barn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægteskab med hinanden, pligter Faderen indtil Barnets fyldte 15de Aar delvis eller efter Omstændighederne helt at udrede de med dets Underhold og Opdragelse forbundne Udgifter afpassede efter hans egne og Moderens økonomiske Vilkaar. Herunder indbefattes ogsaa Udgifterne ved dets Daab, Skolegang og Konfirmation.

Hvor meget Faderen aarlig skal udrede, bliver paa Andragende at bestemme af Overøvrigheden. Herved iagttages, at Opsforingsbyrden saavidt muligt falder ligeligt paa begge Forældre, efter deres økonomiske Vilkaar, forsaavidt ikke en anden Fordeling kræves af Billighed, saasom paa Grund af den enes større Skyld i den ulovlige Forbindelse. Er Moderen død, bør det i fornødent Fald paalægges Faderen, saavidt han har Evne dertil, helt at udrede Udgifterne. Det samme bør ogsaa ske, saafremt ikke Moderen formaar at udrede sin Del af Udgifterne.

§ 2. Ogsaa efter Barnets fyldte 15de Aar kan Faderen af Overøvrigheden tilpligtes at yde Bidrag til dets Forsørgelse, saafremt han findes at have Evne dertil, og Barnet paa Grund af aandelig eller legemlig Svaghed ikke kan forsørge sig selv. Det samme kan ogsaa ske, hvor der maatte være særlig Grund til at skaffe Barnet en fortsat Uddannelse, og Faderen efter sine økonomiske Vilkaar antages at burde bidrage dertil.

§ 3. Saalænge Barnet er under 15 Aar eller i Henhold til § 2 nyder Underholdningsbidrag, kan det paalægges Faderen overensstem-

mende med de ovenfor givne Regler delvis eller helt at udrede de ved Barnets Sygdom eller Begravelse forvoldte Udgifter.

§ 4. Endvidere pligter Faderen efter Evne at bidrage til Udgifterne ved Moderens Nedkomst og forsvarlige Forpleining under Barselleiet. Bidragets Størrelse fastsættes af Overøvrigheden.

§ 5. Retten til de i §§ 3 og 4 omhandlede Bidrag fortabes, naar Andragende om deres Fastsættelse ikke er indgivet inden et Aar, henholdsvis efter Barnets Sygdom eller Død eller Moderens Nedkomst.

Ei heller kan Underholdningsbidrag paalægges for en Tid, der ligger mere end 3 Aar, eller i det i § 2 omhandlede Tilfælde mere end 1 Aar, forud for Andragendets Indgivelse.

§ 6. Forinden Overøvrigheden træffer de ovenfor omhandlede Bestemmelser, bør i Almindelighed Erklæring indhentes fra Fattigkommissionerne paa Forældrenes Hjemsteder.

Bestemmelser om Bidragenes Størrelse kan forandres, naar der senere fremkommer Oplysninger, som taler herfor.

Overøvrigheden bestemmer, i hvilke Terminer et paalagt Bidrag skal betales. Disse bør fastsættes saaledes, at Bidragets Erlæggelse bedst mulig sikres og lettes.

§ 7. Hvis noget ovenfor omhandlet Bidrag ikke til rette Tid erlægges, kan det uden forudgaaende Henvendelse til Overøvrigheden inddrives ved Udpantning.

§ 8. Bidrag, som pligtes i Henhold til §§ 1 eller 2, kan derhos, saafremt nogen Termin ikke i rette Tid er erlagt, ved Henvendelse til Lensmanden eller i Kjøbstæderne den Tjenestemand, under hvem Udpantningsforretningerne henføres, forlanges afholdt i Faderen tilkommende Løn. I dette Diemed bliver Overøvrighedens Resolution at forevise for den, hos hvem Faderen er i Arbejde eller Tjeneste, med Paalæg om af Lønnen, naar eller efterhvert som den forfalder, at indeholde, hvad der udtræves til Dækkelse af den paagjældende Termin. Med Iagttagelse af, at der levnes Faderen det Fornødne til hans og hans Families tarvelige Underhold, bestemmer vedkommende Tjenestemand efter Samraad med Arbejdsgiver eller Husbonde, hvor meget der skal afholdes.

Stiller ikke Faderen betryggende Sikkerhed for Bidragets fremtidige Erlæggelse, kan det samtidig forlanges, at der skal gives lignende Paalæg og træffes lignende Bestemmelse med Hensyn til senere paaløbende Bidragsterminer.

Skal der afholdes Bidrag til flere Personer og den Del af Lønnen, som kan afholdes, ikke er tilstrækkelig til at fyldestgjøre samtlige, bliver den, efter Bestemmelse som nævnt, at fordele i Forhold til Størrelsen af de enkelte Bidrag, dog saaledes, at Bidrag, der pligtes til Barn under 15 Aar, fyldestgøres fremfor Bidrag til Barn over denne Alder.

Forfaavidt det kan ske uden Fortrængsel for de faste aarlige Bidrag, kan ogsaa Bidrag paalagt i Henhold til §§ 3 eller 4 paa samme Maade, som ovenfor foreskrevet, afholdes i Faderens Løn.

I den Del af Lønningen, som saaledes skal afholdes, kan ikke gjøres Indførsel eller Beslag. Udbetales den til andre end den Bidragsberettigede eller den, som paa dennes Vegne er berettiget til at oppebære den, bliver Arbejdsherren personlig ansvarlig.

Finder nogen sig brøstholden ved en af vedkommende Tjenestemand i Henhold til denne § truffen Bestemmelse, kan han forelægge Spørgsmaalet for Overøvrigheden.

§ 9. Om Afholdelse i Løn, som tilkommer offentlige Tjenestemænd, sker Henvendelse til Vedkommendes Foresatte, der træffer de Bestemmelser, som i den Anledning fornødiges.

Paa samme Maade kan ogsaa Afholdelse ske i Pension, Bortpenge eller lignende Understøttelse, der tilkommer Faderen af Statskassen eller anden offentlig eller kommunal Kasse.

§ 10. Har en Fader, hvem Underholdningsbidrag til Barn under 15 Aar paahviler, for en Tid af et halvt Aar eller længere undladt at erlægge Bidraget, og dette heller ikke kan erholdes paa den Maade, som er omhandlet i de foregaaende §'er, kan Overøvrigheden beordre ham paagreben og indsat i Tvangsarbejdsanstalt, indtil han betaler eller stiller Sikkerhed for, hvad han stylder, eller saa stor Del deraf, som Overøvrigheden bestemmer. Dog maa Indsættelsen ikke ske for længere Tid end 3 Maanedes.

Indsættelse i Tvangsarbejdsanstalt maa dog ikke anvendes, hvor Grunden til, at Bidraget ikke er erlagt, er at søge i Omstændigheder, som ikke billigtvis kan lægges Faderen til Last; ikke heller bør Indsættelse anvendes, hvor den vilde blive til Skade for Opfyldelsen af nogen anden Faderen paahvilende Forsørgelsespligt eller væsentlig forringe Udsigten til Bidragets fremtidige Erlægelse.

Er Faderen under 21 Aar eller arbejdsudgytig, enten paa Grund af Sygdom eller af andre Grunde, maa han under ingen Omstændighed indføres i Tvangsarbejdsanstalt.

Udgifterne ved Paagribelsen og Transporten til Tvangsarbejdsanstalten bliver efter nærmere Regler, som gives af vedkommende Regjeringsdepartement, at udrede af Statskassen; ligesaa den Betaling, som efter Anstaltens af Kongen bifaldte Plan maatte være at erlægge for Opholdet i samme. Kan der efter Planen tilstaaes Faderen nogen Andel i Udbyttet af hans Arbejde i Anstalten, bliver Beløbet at udbetale til den eller de Bidragsberettigede efter samme Regler, som i § 8, tredie og fjerde Stykke, bestemt.

§ 11. Istedetfor i Tvangsarbejdsanstalt kan Faderen, uanset Alder, efter Overøvrighedens Bestemmelse hensesættes til Arbejde for det Offentlige eller hos Private, forsaavidt der maatte være Anledning til at saa ham anbragt paa saadanne Vilkaar, at et påseende Beløb kan erholdes til Fyldestgjørelse af hans Bidragspligt.

Udgifterne ved Paagribelsen og Transporten til Arbejdsstedet bliver efter nærmere Regler, som gives af vedkommende Regjeringsdepartement, at udrede af Statskassen.

§ 12. Den, som er paagreben for i Henhold til de foregaaende §'er at hensesættes i Tvangsarbejdsanstalt eller til Arbejde for det Offentlige eller hos Private, kan forlange sig fremstillet for nærmeste Forhørsret, der ved Kjendelse kan ophæve Overøvrighedens Beslutning, saafremt Betingelserne for Tvangsmidlets Anvendelse findes at mangle.

Mod den assagte Kjendelse kan Kjøremaal finde Sted overensstemmende med de i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887, Kap. 29 indeholdte Regler.

§ 13. Forat de i §§ 7—11 omhandlede Tvangsmidler skal kunne anvendes, maa Begjæring derom indgives inden et Aar fra det Tidspunkt, da Bidraget forfaldt til Betaling. Lader den Bidragsberettigede længere Tid hengaa uden at forlange noget Tvangsmiddel anvendt, indtales Beløbet som anden Gjæld.

§ 14. Vil Faderen udvandre fra Riget, forinden den ham efter nærværende Lov paahvilende Bidragspligt er fyldestgjort, pligter han ikke alene at betale eller stille Sikkerhed for de allerede forfaldne Terminer af Bidraget, men ogsaa at stille Sikkerhed for dets fremtidige Erlægelse.

Dog kan Overøvrigheden efter Omstændighederne samtykke i, at Sikkerhedsstillelsen for de endnu ikke forfaldne Terminer enten helt bortfalder eller indskrænkes til en vis kortere Tid; for Bidrag til Barn over 15 Aar kan Sikkerhed ikke forlanges stillet for mere end de følgende 2 Aar.

Forinden Overøvrigheden meddeler saadant Samtykke, bør i Almindelighed Erklæring indhentes fra Fattigkommissionen paa Faderens Hjemsted.

§ 15. Foreligger der Omstændigheder, der godtgjør eller gjør det sandsynligt, at Faderen vil udvandre uden at iagttage, hvad der efter foregaaende § paaligger ham, kan Politiet efter den Bidragsberettigedes eller vedkommende Fattigkommissions Begjæring forbyde Faderen at afreise og lægge Beslag paa hans Gods. Om Forbudet og Beslaglæggelsen gjøres ufortøvet Indberetning til Overøvrigheden, der afgjør, hvorvidt de skal opretholdes.

Overøvrigheden kan derhos bestemme, at ogsaa de ikke forfaldne Terminer af Bidraget

stray skal inddrives ved Udpantning og indsættes i en autoriseret Sparebank. Hvad der af det inddrevne Beløb paa Grund af Barnets Død forbliver uanvendt, falder tilbage til Faderen.

§ 16. Hvad der i §§ 14 og 15 er bestemt, skal ogsaa gjælde den, af hvem en Kvinde under Eds Tilbud angiver sig at være besvangret, naar hun legitimerer sin frugtfulde Tilstand og oplyser, til hvilken Tid og paa hvilket Sted Besvangrelsen formentes at have fundet Sted. Overøvrigheden bestemmer i saa Fald paa Andragende det Beløb, for hvilket Sikkerhed skal stilles eller i Tilfælde Udpantning afholdes. Benægter den angivelige Besvangerer Sigtefælsens Rigtighed, kan han strax anlægge Sag til Fralæggelse af Pater-nitetens overensstemmende med de i §§ 24 og 25 givne Forstrifter.

§ 17. Udbvandringsagenter eller andre, som vidende befordre ud af Riget Nogen, hvis Udvandring ifølge foranstaaende § er forbudt, bliver ansvarlige for det denne paahvilende Bidrag, hvilket i Tilfælde kan forlanges dækket af den Sikkerhed, som ifølge Lov af 22de Mai 1869 maatte være stillet, saaledes som i den nævnte Lovs §§ 7 og 8 nærmere bestemt.

§ 18. Dør Faderen, forinden hans Underholdningspligt ligeoverfor et Barn i Henshold til § 1 er ophørt, bliver det Fornødne til Dækkelse af de indtil Barnets fyldte 15de Aar paaløbende Bidragsterminer at afholde af Boets Midler, efterat Fordringshaverne er fyldestgjorte, saafremt Begjæring indkommer inden Proklamaets Udløb, eller, om Proklama ikke er udfærdiget, inden 6 Maaneder efter Dødsfaldet. Efterlader han Enke eller Barn avlet med Hustru, maa der dog ikke afholdes mere, end Barnet vilde have faaet i Arv, om dets Forældre havde indgaaet Ægteskab med hinanden. Hvad der saaledes afholdes, kommer derhos i Tilfælde til Afdrag i den Barnet efter Faderen tilfaldende Arv. Dør Barnet, inden det saaledes afholdte er forbrugt, falder det tiloversblevne tilbage til Boet. Efterlader Faderen Enke, som forbliver hensiddende i uskiftet Bo, afgjør Overøvrigheden, hvorvidt og i hvilket Omfang hun skal fortsætte med Udredelsen af det fastsatte Bidrag.

Er Bidraget ikke tidligere fastsat, bestemmer Overøvrigheden dets Størrelse.

§ 19. Naar et Barn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægteskab med hinanden, udsættes til Forpleining mod Betaling, skal der, saafremt det endnu ikke er skoleberettiget, ufortøvet gjøres Anmeldelse derom til Ordføreren i Udsættelsesstedets Sundhedskommission. Saavel den, der besørger Udsættelsen, som den, der modtager Barnet til Forpleining, er ansvarlig for, at Anmeldelsen sker. Undlæbelse straffes med Bøder og paatales af Politiet.

Sundhedskommissionen har at paase, at Barnet anbringes forsvarligt og forpleies ordentligt.

Er det nødvendigt i den Anledning at foretage særskilt Rejse, udredes Steds- og Diætgodtgjørelse til Sundhedskommissionens Ordfører af Statskassen.

Til at føre det nærmere og stadige Tilsyn med Barnets Forpleining kan Sundhedskommissionen bestikke en Mand eller Kvinde, som bor i Nærheden af Udsættelsesstedet og antages stiftet for Hvervet.

Sundhedskommissionen kan give nærmere Bestemmelser om Tilsynet med de udsatte Børn.

§ 20. Finder Sundhedskommissionen, at Barnet ikke bliver forsvarligt behandlet paa det Sted, hvor det er anbragt, kan den paalægge Stedets Fattigkommission at drage Omsorg for, at det anbringes paa tilfredsstillende Maade andetsteds. De Udgifter, som derved foranlediges, kan af Fattigvæsenet kræves erstattet efter de om almindelig Fattigunderstøttelse gjældende Regler.

§ 21. Naar et Barns Fødsel anmeldes for vedkommende Præst, Menighedsforstander eller Øvrighed, har denne, saafremt Forældrene ikke har indgaaet Ægteskab med hinanden, saavidt muligt strax at meddele den Person, der opgives som Barnets Fader, Underretning om Anmeldelsen.

§ 22. Barnet forbliver hos Moderen eller under dens Omsorg, som hun anbetror det til, saalænge det behandles upaaklageligt. Dør Moderen eller drager hun ikke tilbørlig Omsorg for Barnet, skal det være Faderen tilladt med Overøvrighedens Samtykke at overtage dets Forførgelse.

§ 23. Er det, naar Bidrag i Henshold til nærværende Lovs §§ 1—4 begjæres paalagt Nogen, ikke erkjendt eller paa anden Maade afgjort, hvorvidt han er at anse som Barnets Fader, skal Overøvrigheden ved Bidragsresolutionens Udfærdigelse forelægge ham en Frist, inden hvilken han har at anlægge Søgmaal for at fralægge sig at være Barnets Fader. Oversidder han denne Frist, og Overøvrigheden ikke paa Grund af særlige Omstændigheder finder Grund til at indrømme ham ny Frist, bliver han med Hensyn til Bestemmelserne i denne Lov at anse som Barnets Fader. Inden Fristens Udløb, eller, om Søgmaal forinden er anlagt, inden dette er afgjort, maa det paalagte Bidrag ikke inddrives uden i de Tilfælde, som omhandles i §§ 15 og 16.

§ 24. Søgmaal om, hvorvidt Nogen med Hensyn til denne Lovs Bestemmelser skal anses som Fader, bliver at anlægge enten ved Moderens eller ved den angivelige Faders eget Børnething og at behandle som privat Politisag. Saavel den angivelige Fader som Moderen er, forsaavidt de bor inden Thingkredsens eller ikke fjernere end 20 km. fra Rettsstedet, pligtige til at afgive Møde saavel ved Sagens Frettesførelse, som naar det senere af Retten findes fornødent. Bor de fjernere, kan de indkaldes til Afhørelse ved Politiretten paa det Sted, hvor de bor eller opholder sig.

I Tilfælde af Udeblivelse uden lovligt Forfald kan Retten lade dem afhente ved Politet enten til samme eller et senere Retsmøde.

For Sagens Behandling ved Underretten betales intet Gebyr, ei heller til Retsvidnerne eller for disses Tilføjelse. Stævnevidnernes Gebyrer for Forkyndelse af Indkaldelser, der udfærdiges af Retten, saavel som andre Udgifter, der foranlediges ved Tilveiebringelsen af Oplysninger, som Retten finder fornødne, udredes af Statskassen. Ligesaa den Dommeren i Tilfælde af Extraret tilkommende Rejsegodtgjørelse. For de Udgifter, som herved paaføres Statskassen, kan Retten efter Omstændighederne tilpligte den tabende Part at udrede en passende Erstatning.

§ 25. Erkjender den angivelige Fader at have havt legemlig Omgang med Moderen til saadan Tid, som efter de fremkomne Oplysninger maa ansees som den antagelige Besvangringsstid, bliver han at anse som Barnets Fader. Benægter han det derimod, uden at Retten finder de fremkomne Oplysninger tilstrækkelige til enten at godtage eller forkaste hans Benægtelse, bliver Sagens Udfald at gjøre afhængig af Ed angaaende, hvorvidt de Paagjældende har havt legemlig Omgang med hinanden til saadan Tid, som af Retten bestemmes. Eden bliver i Almindelighed at paalægge den angivelige Fader, men kan dog under særlige Omstændigheder i Stedet paalægges Moderen, saasom naar den angivelige Fader begjærer det, eller naar han paa Grund af sin Vandel eller sin Optræden under Sagen har mindre Troværdighed, eller naar Moderen har tilveiebragt noget, men ikke tilstrækkeligt Bevis for Rigtigheden af sin Paastand.

§ 26. I paatrængende Tilfælde kan nærmeste Foged eller Politimester i Overøvrighedens Sted afgive Bestemmelse, mod at der snarest muligt sker Indberetning til vedkommende Overøvrighed, som kan forandre Bestemmelsen, om dertil findes Grund.

§ 27. Finder nogen sig brøstholden ved de af Overøvrigheden afgivne Bestemmelser, kan han forlange Spørgsmaalet forelagt vedkommende Regjeringsdepartement til Afgjørelse.

§ 28. For efter Overøvrighedens Ordre at forkynde en Bidragsresolution saavel som for at forevise den med Begjæring om Afholdelse i Løn kan samme Gebyr, som for Forkyndelse i private Sager er eller bliver bestemt, kræves udredet af Faderen. I Mangel af Betaling kan Gebyret inddrives paa samme Maade som Bidraget (§§ 7—9).

§ 29. Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1893, fra hvilken Tid ophæves:

Lov af 1ste August 1821 om Underholdningspenge til Børn, som enten er avlede udenfor Ægtekab, eller hvis Forældre er separerede, §§ 2—9, 11 og 12;

Lov af 15de September 1851 indeholdende Tillæg til Lov om Underholdningspenge m. v. af 1ste August 1821, § 1;

Lov om Arv af 31te Juli 1854, § 5, 3die og 4de Punktum og § 38, 2det Punktum;

Lovene om Fattigvæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet af 6te Juni 1863, begges § 4, fjerde og femte Punktum — saavel som enhver anden Bestemmelse, der maatte stride mod nærværende Lov.

Lov om Underholdningsbidrag til Hustru og Ægtebørn m. v., dat. 6te Juli 1892.

§ 1. Enhver Mand, der undrager sig fra efter Evne at sørge for Hustru og Ægtebørn, kan, forsaavidt han enten har forladt dem eller voldet, at de kommer i Trang eller falder Fattigvæsenet til Byrde, paalægges at udrede et vist aarligt Bidrag til deres Underhold. Bidraget fastsættes af Overøvrigheden.

Ved Bidragets Inddrivelse saavel som ved Inddrivelsen af Bidrag, som en Mand har vedtaget at udrede til Underhold af sin separerede eller fraskilte Hustru eller Barn, der forbliver hos denne, finder Bestemmelserne i Lov om Underholdningsbidrag til Børn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægtekab med hinanden, m. v. af 1892 §§ 7—13 tilsvarende Anvendelse.

Det samme skal gjælde med Hensyn til Bestemmelserne i Lovens §§ 14 og 15 samt § 17, forsaavidt en Mand, hvem Underholdningsbidrag til Ægtebørn eller Hustru paahviler, vil udvandre fra Riget.

Ogsaa Bestemmelserne i nævnte Lovs §§ 5, 6, 26, 27 og 28 finder tilsvarende Anvendelse i de Tilfælde, som omhandles i nærværende Lov.

§ 2. Bliver Ægtebarn, der ikke har opnaaet den skoleberettigede Alder, udsat til Opfostring mod Betaling, gjælder om Anmeldelse og Tilsyn m. v., hvad der er bestemt i §§ 19 og 20 i Lov om Underholdningsbidrag til Børn, hvis Forældre ikke har indgaaet Ægtekab med hinanden, m. v. af 1892.

§ 3. I Tilfælde af Tvist mellem Forældre, der ikke lever sammen, bestemmer Overøvrigheden, hos hvilken af Forældrene de fælles Ægtebørn skal forblive, eller hvorledes disse Børn skal fordeles mellem dem.

Finder nogen sig brøstholden ved de af Overøvrigheden afgivne Bestemmelser, kan han forlange Spørgsmaalet forelagt vedkommende Regjeringsdepartement til Afgjørelse.

§ 4. Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1893, fra hvilken Tid ophæves:

Lov af 1ste August 1821 angaaende Under-

beregnes efter den samlede Vægt af de i Opgjørs-terminen indleverede Exemplarer af vedkommende Tidende eller Tidsskrift. Dele af et kg. regnes i Tiendebete.

§ 12. For Bilag til Tidender og Tidsskrifter (sfr. § 29) erlægges der en Tillægsporto af 1/2 Ore for hvert postforsendt Exemplar, naar Vægten ikke overstiger 50 Gram, og 1 Ore pr. Exemplar af Vægt over 50 Gram. Bilag maa ikke veie over 250 Gram.

§ 17. Af alle Slags utilstræffeligt frankerede Forsendelser optræves ved Udleveringen til Adressaterne det dobbelte af det manglende Portobeløb, dog ikke udover, hvad der vilde have været at erlægge i Porto, om Forsendelsen havde været helt ufrankeret.

§ 19. Ved Postanstalt, hvor almindelig Brevombæring er indført, kan private Forsendelser, bestemte til noget Sted inden Postanstaltens Ombyringsdistrikt, forlanges særskilt affatte til Afhentning, mod at derfor erlægges 4 Kroner for Kvartalet.

Ved Postanstalt, hvor Poststyrelsen finder, at dertil er Anledning, kan paa Forlangende og mod, at derfor erlægges 2 Kroner for Kvartalet, anbringes Kasse, hvori Postsager nedlægges til Afhentning. Til Dækelse af Udgifterne ved Kassens Anskaffelse erlægges derhos en Afgift efter Poststyrelsens nærmere Bestemmelse.

§ 27. Tidender og Tidsskrifter, saavel indenrigske som udenrigske, kan mod Forudbetaling af Abonnementetsprisen for det Fjerdingaar, Halvaar eller Aar, for hvilket Abonnementet er bindende, bestilles ved alle Landets Postanstalter.

§ 28. Tidender og Tidsskrifter, der udkommer mindst 6 Gange ugentlig, kan uden at være paa-tegnede Abonnenternes Navne fremsendes samlede til hver enkelt Postanstalt for af denne at fordeles blandt Abonnenterne efter fra Bladet modtagne Fordelingslister.

Hvor almindelig Brevombæring finder Sted, kan indenbys Aviser, der ikke udkommer oftere end 5 Gange ugentlig, forlanges ombaarne, naar almindelig Avisporto betales. De nærmere Bestemmelser herom afgives af Poststyrelsen.

§ 29. Poststyrelsen afgiver Bestemmelse om, hvad der skal tillades fremsendt som Bilag til Tidender og Tidsskrifter.

§ 30. Vedkommende Udgivere pligter at efterkomme de reglementariske Bestemmelser, som Poststyrelsen maatte udfærdige med Hensyn til Tidenders og Tidsskrifters Expedition, Indpakning m. v. samt til Kontrol med, hvilket Antal Exemplarer der postforsendes, hvorhos de har at tilstille Regjeringens Justits- og Politidepartement et Gratisexemplar af paagjældende Tidende eller Tidsskrift.

§ 54. Den, der under Korsbaand eller i en Avisforsendelse sender andre Sager end saadanne,

der kan befordres henholdsvis mod Korsbaands- eller Avisporto, ansees med en Bod fra 2 til 20 Kroner.

Nærværende Lov træder, forsaavidt angaar §§ 8, 17, 19 og 54, i Kraft fra 1ste August 1892 og for de øvrige §§s Vedkommende fra 1ste Januar 1893, fra hvilken sidste Dato § 13 i Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888 ophæves.

Lov indeholdende Tillæg til Lovgivningen om den almindelige Brandforsikrings-Indretning, dat. 6te Juli 1892.

Paragraf 26, sidste Punktum, i Lov af 19de August 1845 angaaende den almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger gives saadant Tillæg: „eller den, som dertil af Kongen bemyndiges“.

Lov om Forandring i Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 samt i Tillægslov til denne af 12te Oktober 1857 og om Ophævelse af Lov om Landeveislokomotiver af 6te Juni 1863, dat. 6te Juli 1892.

I.

Efternævnte Paragrafer i Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 skulle herefter lyde saaledes:

§ 58. Velocipedrytter skal, naar Rjørende, Ridende eller Gaaende passerer, og i Svinger, hvor Udfigten ikke er fri, samt paa Broer og nedad Bakke, sagtne Farten og paa rimelig Afstand varsle sit Komme ved Klokke, Pibe eller andet lydeligt Signal. Naar den Rjørende eller Ridende varsler, eller hans Hest viser Tegn til Skrak, skal Velocipedrytteren stige af. I Skumring og Mørke skal han føre Lygte, der lyser i den Retning, hvorhen han farer, samt vedholdende give Lydsignal. Forøvrigt er han underkastet de for Rjørende gjældende Bestemmelser. Kongen kan bestemme, at Velocipedridning paa Veistrækninger, hvor samme i særlig Grad maa ansees forbunden med Fare for den almindelige Færdsel, skal være forbudt.

Amtmændene kunne, forsaavidt Omstændighederne tillade det, forbyde Brugten paa offentlige

Veie af saadanne Kjørerestaber, som bestadige Veiene. Bestemmelsen kan dog, forsaavidt Restaber angaar, der almindelig bruges i Eggen, kun bringes i Anvendelse, efterat Amtsforsamlingens Samtykke er indhentet, og Sagen bliver i Tilfælde af Tvist mellem dette og Amtmanden at afgjøre af Kongen.

Amtsforsamling kan gennem Vedtægter, der stadfæstes af Kongen, give saadanne nærmere Bestemmelser, som af Hensyn til den offentlige Sikkerhed og andre offentlige og private Interesser maatte paatræves, angaaende de offentlige Veies Benyttelse til anden Kjørsel eller Fremdrift end sædvanlig eller ovenfor nævnt, samt Regler til Beskyttelse af Broer i offentlig Veie. Forsaavidt disse Regler vedrøre Flødning, Færdsel eller anden til Vasdrag knyttet Interesse, blive Bestemmelserne herom at istandbringe paa den i Vasdragslov af 1ste Juli 1887, § 60 eller § 61, angivne Maade.

En i Overensstemmelse med det ovenanførte udfærdiget Bestemmelse bør bekendtgjøres 3 Maaneder, førend den sættes i Kraft.

Overtrædelse af de i nærværende Paragraf indeholdte eller i Henhold til samme afgivne Forskrifter straffes med Bøder fra Kr. 2,00 til Kr. 200,00.

§ 78. De i §§ 28, 41, 43, 44, 52 og 53, med Undtagelse af dens sidste Passus, 54, 55 og 57 givne Bestemmelser gjælde ogsaa for de over Kjøbstædernes Grund gaaende Veie, der ere henlagte under det Offentliges Tilsyn. Bestemmelserne i § 56 gjælde for de over Kjøbstædernes Grund gaaende Veie, der udgjøre en Fortsættelse af Landets Hovedveie.

Bestemmelsen i § 59 gjælder for samtlige Veie og Gader i Kjøbstæderne og paa deres Grund.

II.

Lov af 12te Oktober 1857, indeholdende Tillæg til og Forandring i Lov om Veivæsenet af 15de September 1851, dens § 8, samt Lov af 6te Juni 1863, angaaende Benyttelse af Lokomotiv paa Veie og Gader, ophæves.

Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Kongeriget Norges Hypothekbank af 28de Juni 1887, dat. 6te Juli 1892.

I.

Hypothekbanklovens §§ 4, 8 og 17 forandres saaledes:

§ 4 første og andet Punktum skal lyde:

Af den Del af Grundfondet, som er tilskudt af Staten, svarer Banken 4 pCt. i aarlig Rente,

der udredes af Bankens Overstud, efterat Renter af dens Gjæld samt Administrationsudgifter er bestridte. Forsaavidt Overstudet for noget Aar ikke kan hede Statskassen nævnte Renter af Grundfondet, dækkes det manglende af Reservecapitalen.

§ 8 gives saadant Tillæg:

Dog kan Direktionen frastrive Banken for en Tid af indtil 10 Aar Retten til ekstraordinært at opsigte nogen af Seriens Obligationer.

§ 17 sidste Punktum skal lyde:

Ligeledes skal det være Skyldneren forbeholdt efter en af Direktionen bestemt Opsigelsesfrist, der dog ikke maa overstige 3 Maaneder, at kunne indbetale større Afdrag end fastsat eller paa én Gang helt at indfri sin Gjæld.

II.

Den ved ovenstaaende Forandring af Hypothekbanklovens § 4 fastsatte Indskrænkning i Bankens Rentepligt overfor Staten indtræder fra 1ste Januar 1892.

Lov om Udskrivning til Sjøvæbningen dat. 6te Juli 1892.

§ 1. Alle Sjøfarende (Lov af 12te Mai 1866, § 48) samt de i Sjøfartsrullerne indførte Fyrhødere og Maskinister skal, forsaavidt de ikke findes utjenstdygtige, udskrives til Tjeneste ved Sjøvæbningen i det Aar, hvori de fylder det 22de Aar, eller i det nærmest paafølgende, hvori Udskrivning kan ske. Dog kan det tillades dem at udskrives indtil 2 Aar tidligere, ligesom der paa den anden Side kan tilstaaes dem indtil 3 Aars Udsættelse med Udskrivningen.

§ 2. De Udskrevne bliver staaende ved Sjøvæbningen i 13 Aar. De anvendes til Bemanding af Krigsskibene og anden Tjeneste vedkommende Sjøforsvaret, herunder indbefattet det flydende og faste Kystforsvar.

§ 3. Til Udskrivning af Sjøfarende holdes en Gang om Aaret, i Almindelighed i Marts Maaned, Sjøsessionser. Paa Landet skal Lensmanden i det Thinglag, hvori Sessionen holdes, og i Byerne en af Politiets Embeds- eller Bestillingsmænd samt vedkommende Indrullingsbetjent afgive Møde. Ved Sessionen pligter at fremstille sig alle, som da staar for Tur til Udskrivning.

§ 4. Ved Sessionen afgjøres Spørgsmaal om Tjenestdygtighed til Sjøvæbningen af Sessionsbestyrelsen i Forening med vedkommende Læge.

Befindes nogen i Udskrivningsaaret utjenstdygtig, men der er Grund til at antage, at den Omstændighed, der bevirker Utjenstdygtigheden,

vil bortfalde i Løbet af et Aar, har han at møde ved Sessjonen i det paafølgende Aar, medmindre han overensstemmende med § 1 erholder Udfættelse.

Den, som paa Grund af Legemsfeil vel ansees uskiftet til egentlig Krigstjeneste ved Sjøvæbningen, men dog ikke ganske udhygtig til anden Sjøforsvaret vedkommende Tjeneste, henføres til en egen Klasse, sjømilitære Arbeidere.

§ 5. Ved Sessjonen bestemmes den indbyrdes Orden mellem de Udfættede ved Lodtrækning.

§ 6. I de sidste 30 Dage, førend de for Indrullingsdistriktet berammede Sessjoner tager sin Begyndelse, maa ingen, som skal møde ved samme, paamønstres til udenrigst Fart.

§ 7. Den, som undlader at møde ved Sessjonen, uden at være hindret ved Forsald, ansees at have villet unddrage sig Udfættelse. Antræffes han for sent til at kunne medtages ved Aarets Øvelser, kan han sendes til en Orlogsstation for at gjøre almindeligt Verftsarbejde i en Tid af indtil 4 Maanedere. Indtil næste Sessjons Afholdelse er han undergivet samme Indskrænkning med Hensyn til Afgang til at gaa i udenrigst Sjøfart som de i § 8 omhandlede Mandfæbter.

§ 8. Naar en sjøfarende Bærnepligtig, der paa Grund af Fravær i Udlandet er bleven forbigaaet ved Udfættelse, vender tilbage, har han at møde ved næste Sjøsession, og i Mellemtiden tillades det ham kun at udmønstres paa kortere Rejser.

Har han fyldt sit 32te Aar, uden at have været hjemme i de sidste 10 Aar, medtages han dog ikke til Udfættelse i Fredstid.

§ 9. De Udfættede øves i sit første Tjenestear, eller om Sygdom eller andet derfor er til Hinder, i det paafølgende Aar i en Tid af mindst 70 Dage; dog indkaldes udfættede Arbeidere kun, forsaavidt deres Tjeneste paakræves. Senere er Mandfæbterne fri for Tjeneste i Fred, medmindre Stortinget maatte have bevilget Midler til deres yderligere Øvelse. I dette Tilfælde ligesom under Krig, eller naar Krig er at befrygte, indkaldes de yngre Aarsklasser foran de ældre. Ved Indkaldelsen er Kommandanterne pligtige til at hylde fornøden Bistand.

§ 10. Den, som herefter ansættes som Menig ved Sjøvæbningens faste Styrke, bliver efter Udløbet af den frivillig overtagne Tjenestetid staaende i Sjøvæbningens Ruller indtil Udgangen af det Aar, hvori han fylder det 35te Aar, men er fri for videre Tjeneste i Fred. De ved den faste Styrke ansatte Underofficerer, der afgaar fra Stillingen før det fyldte 52de Aar, er, indtil de har naaet denne Alder, forpligtede til Tjeneste i Tilfælde af Krig.

Ligeledes kan i Krigstid de i Sjøvæbningen udtjente Mandfæbter ligesom ogsaa de i Sjø-

rullerne staaende Sjøfarende, der ikke har tjenstgjort ved Sjøvæbningen, indtil det fyldte 50de Aar indkaldes til Tjeneste ved det lokale Kystforsvar.

§ 11. I Krigstid, eller naar Krig er at befrygte, kan Kongen, forsaavidt Omstændighederne kræver det, forbyde sjøfarende Bærnepligtige at forlade Riget eller endog det Distrikt, hvori de opholder sig.

§ 12. Saafremt der i Løbet af de første 10 Aar efter denne Lovs Ikrafttræden skulde under ekstraordinære Omstændigheder tiltrænges en større Styrke af udfættede Mandfæbter, end som efter foranstaaende Bestemmelser da maatte have, kan Kongen paabjude Udfættelse blandt de efter Loven af 12te Mai 1866 sjøfarende Bærnepligtige.

§ 13. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1893. Fra samme Tid ophæves Lov om Bærnepligt og Udfættelse af 12te Mai 1866, dens §§ 8, 19, 47, 52, 53, 54, 55 og 56, 3die og 4de Punktum, samt Lov om samme Gjenstand af 3die Juni 1876, § 5 tilligemed, hvad der ellers i Lovgivningen om Bærnepligt og Udfættelse maatte være i Strid med foranstaaende Bestemmelser.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891, dat. 27de Juli 1892.

Den i Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 fastsatte Frist for Ikrafttræden af enkelte Bestemmelser forlænges til 1ste Januar 1894, forsaavidt Maastørrelsen i bundne Redfæbter angaar.

Lov angaaende Indskrænkning i Anvendelsen af den militære Straffelov, dat. 27de Juli 1892.

§ 1. Bærnepligtige Befalingsmænd, Spillemand og Menige, der ikke er stadig tjenstgjørende, skal i Almindelighed kun være militær Straffelov undergivne i den Tid, hvori de deltager i de militære Øvelser, tjenstgjør ved de militære Værksteder eller paa anden Maade forretter som tjenstgjørende ved Rigets væbnede Magt. Tjenestetiden regnes fra 24 Timer før Fremmødet og til 48 Timer efter Dimissionen.

§ 2. Fra den i § 1 bestemte Regel fastsættes Undtagelse i følgende Tilfælde, hvori de omhandlede Personer ogsaa udenfor de i Paragrafen nævnte Tidsrum skal være militær Straffelov undergivne, nemlig:

1. naar de er iført militær Uniform;
2. naar de er fremmødt til militær Mønstring eller afgiver Møde ved militært Forhør eller militær Ret, og
3. naar de er indsat i militært Fængsel eller paa anden Maade udholder militær Straf eller Revfelse.

§ 3. Ligeledes skal de omhandlede Personer ogsaa ellers være militær Straffelov undergivne i følgende Henseender:

1. med Hensyn til Overtrædelse af de i militær Straffelovs Kapitel 5 givne Bestemmelser, forsaavidt disse kommer til Anvendelse udenfor de i nærværende Lovs § 1 angivne Tidsrum;
2. med Hensyn til Overtrædelse eller Tilfidsættelse af den militære Lydighedspligt (militær Straffelovs §§ 104, 105, 109 og 110, § 119 og den dertil svarende Bestemmelse i § 121) eller de af Distriktstjenesten flydende særlige militære Pligter;
3. med Hensyn til Overtrædelse af militær Straffelovs §§ 106 og 108, 1ste Punktum, samt den dertil svarende Bestemmelse i § 112;
4. med Hensyn til Overtrædelse af militær Straffelovs §§ 107 og 108, 2det Punktum, samt den dertil svarende Bestemmelse i § 112, forsaavidt Forbrydelsen sker paa Grund af nogen Tjenestehandling af den Overordnede og ikke er fremkommen i trykt Skrift;
5. med Hensyn til Overtrædelse af militær Straffelovs § 111 og den dertil svarende Bestemmelse i § 112, forsaavidt Overtrædelsen sker under Møde eller Samvær i Tjenestens Medfør, og

6. med Hensyn til Overtrædelse af militær Straffelovs §§ 75, 113 og 114, § 120 og den dertil svarende Bestemmelse i § 121, § 122 samt § 162 a.

§ 4. Den i nærværende Lov bestemte Indskrænkning i Anvendelsen af militær Straffelov gjælder ikke i Krigstid, eller naar Krigstilstand er kundgjort.

Grundlovsbestemmelse angaaende Forandring i Grundlovens § 92, dat. 4de Juni 1892.

Grundlovens § 92 skal herefter lyde som følger:

Til Embeder i Staten maa alene udnævnes de norske Borgere, som tale Landets Sprog, samt

- a. enten ere fødte i Riget af Forældre, der da vare Statens Underfaatter;
  - b. eller ere fødte i fremmede Lande af norske Forældre, som paa den Tid ikke vare en anden Stats Underfaatter;
  - c. eller som herefter opholde sig i Riget i ti Aar;
  - d. eller som af Stortinget vorde naturaliserede.
- Dog kunne Andre bestikkes til Lærere ved Universitetet og de lærde Skoler, til Læger og til Konsuler paa fremmede Steder.

Ingen maa bestikkes til Overøvrighedsperson, førend han er 30 Aar gammel, eller til Magistratsperson, Underdommer og Foged, førend han er 25 Aar gammel.

Kun den, der bekjender sig til Statens offentlige Religion, kan være Medlem af Kongens Raad. Med Hensyn til Statens øvrige Embeder bestemmes det fornødne ved Lov.